

Dragi prijatelji — somišljeniki!

Naročajte, širite in propagirajte najcenejši in neodvisen dnevnik »Glas naroda«. Pristopajte k »Narodni prosveti«, da postane naš dnevnik lastnina vsega slovenskega ljudstva, kajti samo tisk, zasnovan na združni osnovi, je lahko resnični izraz narodove volje! Ne pozabite! »Glas naroda«, Gajeva 1., mesečna naročnina samo Din 20.—

Mesečna naročnina 20 Din, za inozemstvo 35 Din. Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ul. 23. Tel.: 2566, int. 3069

GLAS NARODA

Uprava: Gajeva 1. Telefon 3855, - Ček, račun: Ljubljana št. 14.614. Oglasi po ceniku. Pri večkratnih objavah popust

Današnja številka vsebuje:

Več luči
Nova angleška vlada
Emigrantski tabor v Kamniški Bistrici
Inkorporacija okoliških občin mestu Ljubljani
Izplačilo kuponov drž. posojil v zadnjih 6 mesecih
Nafta teče k morju

Št. 47

Izhaja dnevno razen ponedeljka in dneva po prazniku

V Ljubljani v četrtek, dne 13. junija 1935

Rokopisov ne vračamo

Leto I

Več luči!

(Goethe.)

Na binkoštno nedeljo smo objavili članek o naših pogledih na politične čimbenice med Slovenci in smo dobili glede tega članka že veliko dopisov. Iz raznih krajev so nam poslali na vpogled tudi letake, ki se tu in tam širijo. Ti letaki po svoji vsebini napravijo vtis, da so izšli iz političnih krožkov SLS ali g. dr. Korošca, da niso od njega podpisani. To nam daje povod za naslednje pripombe:

Bivši JNS režim je pred leti smatral za potrebno, da g. dr. A. Korošca spravi na otok Hvar, kjer je ostal do smrti blagopojnega kralja. O potrebi ali nepotrebi tega odloka mi ne moremo soditi, da si odkrito povemo, da nismo mnenja o nujnosti takšnega cenenege »političnega mučenja«. Fakt pa je, da je bivši režim utemeljil svoj odlok z nekimi »punktacijami«, ki so tedaj izšle in za katere se je delalo odgovornega baš g. dr. A. Korošca! Ali pa je je »punkcije« res sestavljal in dal razširiti sam g. dr. Korošec, se danes ne vemo.

Penovno so namreč zatrjevali razni osebi in politični prijatelji g. dr. Korošca, da on ni bil avtor teh »punkcij« in celo, da ni z njimi povsem soglašal.

Zadeva s temi »punktacijami« je torej zelo tajinstvena. V interesu politične jasnosti in konsolidacije prilik v Sloveniji pa bi bilo, ako se ta zadeva končno že razčisti.

Ob istem času so izdali tudi zagrebški opozicijski svoje »punkcije«. Te je podpisal z nekaterimi svojimi prijatelji dr. Maček. Pred sodiščem je dr. Maček svoje avtorstvo tudi priznal in je bil zaradi tega obsojen, pozneje pa pomilošen. Na morem si razložiti, zakaj bi svojih »punkcij« ne podpisal in ne priznal svojega avtorstva tudi g. dr. A. Korošec, ako bi bile res njegove? Vsak vodilni politik povsod na svetu svoja vodilna politična načela javno priznava in se za nje tudi javno bojuje. Zakaj je torej potrebna baš v tej zadevi slovenskih »punkcij« — da jih tako imenujemo — anonimnost in tajinstvenost? Ker spada vse to že v preteklost, bi skromno želeli več jasnosti v tem vprašanju! Ta anonimnost in ta tajinstvenost se vleče sedaj dalje in ljudstvo se zavaja v politično romantiko. V politiki je treba zelo konkretno in realistično gledati, ker politika ni pesem, ni roman, ni skladba, temveč boj med interesi raznih družabnih skupin in slojev. V tej borbi pa mora vsakdo povedati svoje zamisli in svoja načela, bodisi politična, gospodarska ali socialna, ker sicer boj ni mogoč in je politično delo brez prava in potrebne jasnosti.

Pri nas je še precej slepcev, ki ne uvidijo, da je političnega klerikalizma pri nas v Jugoslaviji definitivno konec. V bivši organizatorični obliki ni več mogoč. To so uvideli tudi že posamezni škofje, ki so mnenja, da cerkvi posebna politična katoliška stranka ni več potrebna tam, kjer država izpolnjuje napram nji svoje obveze v duhovnem in materialnem pogledu. Tudi sveta stolica v Rimu je tega mišljenja. Zato je Rim pustil, da je v Italiji padla katoliška stranka »popolarov«; da je bil izločen iz političnega življenja katoliški »Centrum« v Nemčiji, ki ga je naš »Slovenec« imenoval »stavbo iz granit«; končno je Rim tudi rad pristal, da se je razpustila Leuggerjeva krščanska socialna stranka v Avstriji. Današnja doba težkih gospodarskih in socialnih stisk ni primerna za politične klerikalne stranke, ki so predstavljale prav za prav le politično organizacijo enega samega stanu. Zato bo samo v prid in v korist občestva slovenskega, ako množice, ki so bile nekoč organizirane v SLS, to same uvidijo in krenejo na nova pota, ki so v skladu z interesi države in njene obrambe.

S tega vidika so hujskajoči letaki, ki jih zakrknjenci in politični fantasti pišejo in širijo nekako v imenu bivše SLS in njenega bivšega voditelja škodljivi za ljudstvo, a so v opreki s splošnimi tendencami našega časa in z interesi države kot takšne. Zato bi bilo želeli in je v splošno korist, da se bivši politični voditelji SLS jasno izjavijo glede teh letakov in glede svojih načelnih političnih smernic za danes in za bodočnost, da bo slepomišljenja in nepotrebnega

Madjari nepobolišljivi revizionisti

Pomembna Eckhardtova izjava v parlamentu: „Vlada naj igra hinavca, narod pa naj bo odkrit!“

Budimpešta, 12. junija. Madjarski dopisni urad poroča: Včeraj se je v parlamentu začela debata o finančnem zakonu. Šef opozicijske stranke malih poljedelcev Eckhardt je izjavil, da bo stranka malih poljedelcev pristala na politiko, ki jo je v svojem govoru orisal predsednik vlade, če pod načelom nacionalne sloge ne misli na strankarsko politiko, temveč na splošno javno življenje zunaj vseh strank in nad njimi. Tudi on misli, da je vevlačno ure-

sniti edinstvo naroda v vseh velikih problemih.

V zunanji politiki mora Madjarska iti v to smer, da omogoči madžarskemu narodu ponovno izvršitev svojega zgodovinskega poslanstva v donavski kotlini. Glede revizijskega vprašanja vlada popolna soglasnost pri vseh Madjarih. Vlada mora zmerno in mirno zastopati madžarsko stališče v vprašanju revizije, oborožbe in enakopravnosti,

toda narod mora imeti možnost, da bo svoje stališče v teh vprašanjih zastopal neodvisno od uradne politike.

Eckhardt je pohvalno omenil delo zunanje ministra Kanye in dejal, da sedanji zunanji minister vodi madžarsko zunanjo politiko sicer po malem, zato za trdno v smeri napredka za ureditev zunanje političnih vprašanj. Njemu, je poudaril Eckhardt, mora izkazati priznanje tudi opozicija.

Angleški bojovníki za sporazum z Nemčijo

Odmeki govora angleškega prestolonaslednika

STALIŠČE LONDONSKIH KROGOV

London, 12. junija. r. Včeraj smo na kratko poročali o govoru, ki ga je imel angleški prestolonaslednik na zborovanju angleških bojovníkov o zblizanju z Nemčijo in nalogi, ki v tem pogledu priteče bojovníkom. Angleški politični krogi so snoči izjavljali, da tega govora valeskega princea ni jemati kot izraz britanske vlade, temveč le zgolj kot izraz njegovih osebnih pobud. Zato ga ne kaže razlagati kot nekak znak za izpremembo splošne politike britanske vlade nasproti Nemčiji.

Tudi ne gre gledati v tem govoru kakšno nesoglasje britanskega prestolonaslednika glede politične smeri Velike Britanije. V političnih krogih prevladuje vtis, da je princ hotel ponovno pokazati prijateljsko gesto proti Nemčiji, da prepriča Berlin, da angleške politike ne narekuje sovraštvo bivšega neprijateljstva, ter je s tem hotel dati pobudo za slično gibanje, ki bi se izrazilo s praktičnimi manifestacijami pri bodočih razgovorih.

Nikakor pa ne drži, kakor hočejo naslikati ljubitelji senzacionalnih vesti, da bi bila princova izjava nekak uvod v vljudnostni obisk Berlina, podoben tistemu, ki ga je kralj Edward VII. napravil v Parizu po znani izjavi, da naj se popravi nekdanje napake.

Pariški komentarji

Pariz, 12. junija. Havas poroča: Današnji listi opozarjajo na izjavo angleškega prestolonaslednika o obisku, ki ga bodo storili predstavniki angleških bojovníkov v Nemčiji. Listi so mnenja, da ta izjava nima politične osi, oziroma da je angleški prestolonaslednik govoril docela iz vljudnosti in brez posebnega političnega namena. Pariško časopisje poudarja, da bo skušala nemška propaganda to iz-

javo tolmačiti in predočiti v svojem smislu. »Echo de Paris« pravi med drugim, da je angleški prestolonaslednik imel vljudnostni govor, ki ga zasluži tako ugledna ustanova, kakršna je angleška legija. V kolikor ima njegova izjava politični pomen, pa ne pove drugega, kakor to, da Velika Britanija nima sovražnih naklepov proti Nemčiji. To je tisto, kar je hotel angleški prestolonaslednik v svoji izjavi povedati.

Odmek govora v Nemčiji

London, 12. junija. AA. Reuter je objavil posebno poročilo o odmevu izjave angleškega prestolonaslednika v Nemčiji, v katerem pravi med drugim tudi to:

Angleški prestolonaslednik je s svojo izjavo zadel čustva Nemčije. Njegov govor bo naletel na iskren sprejem že zaradi tega, ker je v skladu z dvema načeloma nacionalnega socializma, in sicer z načelom o sodelovanju med Nemčijo in Veliko Britanijo in z načelom, da se naj razlika med narodi odstrani s posredovanjem bivših bojovníkov, ki so preživeli podobna izkustva na svojih frontah.

Angleški bojovníki obiščejo Berlin

London, 12. junija. AA. V zvezi z bližnjim obiskom zastopnikov angleških bojovníkov v Berlinu priobčuje današnji »Times« vest iz Berlina, da so tamošnji krogi pozdravili vest o tem obisku. V Berlinu pravijo, da se bo vršil ta obisk predvsem na pobudo namestnika voditelja nacionalno-socialistične stranke Rudolfa Hessa in poslanika v Ribbentropa, ki smatrata pogoste osebnosti med bojovníki nekoč sovražnih držav za najvažnejše činitelje okrepitve miru in sporazuma v Evropi.

Nemško-britanski razgovori

London, 12. junija. »Daily Herald« poroča, da je Velika Britanija odgovorila na nemške pomorske zahteve s temile pogoji:

1. Velika Britanija pristane na propore 35 odstotkov samo v kategorijah brodovja istega tipa in iste vrednosti.
2. Nemčija bo nameravano gradbo ladij razdelila na več let.
3. Velika Britanija sprejme nemške zahteve pod pogojem, da nanje pristanejo Francija, Italija, USA in Japonska in
4. treba je poiskati način, da se zakonito iz-

premene pomorske določbe versajske mirovne pogodbe v gornjem smislu.

Pariz, 12. junija. Havas poroča: Listi pišejo o angleško-nemških pomorskih pogajanjih in priznajo, da se je dosegel načelen sporazum med Anglijo in Nemčijo, vendar pa dvomijo, da bi se dal splošni sporazum prav tako lahko doseči glede celote pomorskih vprašanj.

»Oeuvres« piše: Ko bo načelen sporazum bolj ali manj zagotovljen, bo beseda neizbežno na Franciji. Pri splošni ureditvi teh vprašanj bo

vlada sama ne zmore. Torej je potrebno, da ljudstvo samo pomaga, da iz njegovih vrst zrastejo nove iniciative in novi gospodarski in socialni podvigi. Sedaj ni čas, stati ob strani in zloholno motriti, kaj delajo drugi. Poleg političnega klerikalizma je danes mrtev tudi liberalizem, zlasti gospodarski. Naš slovenski liberalizem nikoli ni bil kaj prida junak. Danes je duševno povsem na tleh, nikjer več ga ni, kjer bi moral biti po svoji naruri, socialni problemi so mu prerasli sivo in betežno glavo. Ne za enim, ne za drugim nam Slovincem ni treba žalovati.

Poglejmo tem dejstvom v oči in pojdemo vsi složno in pogumno na delo, da ustvarimo nekaj novega, boljšega za bodočnost, kakor je bilo v preteklosti. Vse vabimo, ki so pošteno in duševno snažni. Lex.

Francosko stališče

Pariz, 12. junija. AA. Francoska vlada je sprejela angleško noto o angleško-nemških pomorskih pogajanjih. V francoskih diplomatskih in političnih krogih vlada veliko zanimanje za ta sporazum. Zdaj je nastalo vprašanje, kakšne posledice bo imel ta sporazum, ki še ni podpisan, na bodočo pomorsko konferenco. To konferenco bodo morali sklicati takoj po poteku washingtonskega sporazuma. Francoski diplomatski krogi so mnenja, da bi morala pomorska pogajanja med Nemčijo in Veliko Britanijo postati del pomorskih pogajanj za vsa nerešena vprašanja. Po dosedanjih načrtih med Veliko Britanijo in Nemčijo bi morali priznati Nemčiji 35% tonaže angleške mornarice. Anglija želi, naj bi se to razmerje izvedlo po kategorijah bojnih ladij, obenem pa želi zvedeti, kakšen je program Nemčije glede novih enot.

Japonska ne pristane

Tokio, 12. junija. AA. Po poročilu lista »Niši Niši« japonska vlada še ni povedala svojega mnenja o načrtu pomorskega sporazuma med Veliko Britanijo in Nemčijo, ki priznava Nemčiji 35% angleške vojne tonaže. Ta sporazum, pravi list, Japonska odločno izpodbija. Razen tega se Japonska ne bo udeležila nobene pomorske konference z Nemčijo ali s kakšno drugo državo, ki ni podpisala pomorskih pogodb, sklenjenih v Londonu in Washingtonu.

Beneš povabljen v Kijev

Moskva, 12. junija. AA. Predsednik ukrajinskega sveta narodnih komisarjev Ljubčenko je poslal češkoslovaškemu zunanjemu ministru dr. Benešu brzojavno vabilo, naj obišče Kijev. Poučeni sovjetski krogi trde, da je dr. Beneš povabilo sprejel in da bo ostal v Kijevu tri dni.

Odmeki Beneševga obiska

Pariz, 12. junija. AA. Današnji »Oeuvres« piše o obisku češkoslovaškega zunanje ministra dr. Beneša v sovjetski Rusiji in pravi, da je ta obisk popolnoma v skladu s politiko miru zapadnih vevlesil, zlasti pa v duhu politike, ki jo vodi Francija.

Tudi Rumunija bo sklenila pakt z Rusijo

Pariz, 12. junija. Havas poroča iz Bukarešte, da se tamkaj vrše priprave za sklenitev romunsko-sovjetskega pakta, ki bo podoben francosko-sovjetskemu in češkoslovaško-sovjetskemu paktu. S tem paktom bo dobilo romunsko-sovjetsko zblizanje, kakor tudi politika, ki jo je romunska začela izvajati pred dvema letoma s podpisom pakta o nenapadanju, svoje končne osnove.

Vremenska napoved

Dunaj, 13. junija. Lepo vreme bo trajalo še nadalje. Temperatura se bo znatno dvignila.

Nova angleška vlada

Šest polnih let je vodil stari Mac Donald angleško politiko. Že 5. junija 1929. je prevzel predsedništvo vlade v svoje roke in točno na 6. obletnico tega svojega najpomembnejšega dogodka — 5. junija 1935. — je zadnjič vodil tedensko sejo kabineta »nacionalne unije«, kakor so upravičeno nazivali njegovo vladu, v kateri so bili zastopniki vseh treh glavnih angleških strank: konservativcev, liberalcev (in sicer zmernih liberalcev Simonovega krila) in laburistov, ki so se ločili od glavne Labour Party (delavske stranke) in sledili svojemu nekdanjemu voditelju.

Mac Donaldu so njegovo disidentstvo zelo zamerili. Z načelnih strankarskih vidikov njegov korak gotovo ni bil lep in morda neveden tako slavne tradicije moža, ki je dolgo let stal v prvih vrstah delavske stranke, se zanj politično izpostavljaj, jo dvignil in tudi privedel do oblasti. Če bi samo s tega ozkorskega vidika presojali njegovo gesto, bi lahko celo rekli, da se je v praksi izkazal za izrednega oportunisto. A priznati moramo, da Mac Donaldu niso narekovali politične preorientacije in odcipitve od nekdanjih levičarskih kolegov samo osebni nagibi. V primeri z mnogimi levičarskimi oportunisti v drugih državah (pomislimo samo na Nemčijo in njeno socialno demokracijo in po svetovni vojni!) moramo Mac Donaldu prav v zvezi s to preorientacijo priznati celo velike prednosti. Predvsem je Mac Donald pokazal veliko poguma, ko je jasno in odkrito izpovedal zmotnost svojih prejšnjih teorij in načel. Ne smemo nadalje pozabiti, da je ob Mac Donaldovem nastopu tudi Anglijo zajela svetovna kriza, ki je velikemu britanskemu imperiju grozila z mnogimi nevarnostmi na finančnem in splošno-ekonomskem polju. Mac Donald je spoznal, da v tako kritičnem trenutku ne bi bilo na mestu udajati se samo utopističnim željam svojih kolegov iz Labour Party, saj je bil položaj tak, da je naravnost diktiral nagle ukrepe, hitro akcijo, ki bi pa bila nemo-goča brez složenega nastopa vseh, ki so nevarnost zaslutili. Mac Donald se s tem svojim nastopom ni izkazal samo za izredno realnega politika, marveč je obenem dokazal, da ima dovolj poguma, da to svoje novo stališče, ki so mu ga diktirale razmere, tudi javno in povsod zagovarja, pa četudi za ceno svojega izstopa iz vodstva tiste stranke, ki ji je sam pripomogel do največjega uspeha. S konservativci, zmernimi liberalci in svojimi pristaši iz delavske stranke je stvaril močno koalicijsko vladu, ki ji je brez večjih pretresljajev stal polnih šest let na čelu. V izključni službi države in njenih interesov je korigiral svoje prejšnje nazore, ki se mu v danem trenutku niso zdeli več realni; zatajil je v sebi vse svoje prejšnje osebne simpatije in prijateljstva in se prav nič ni ustrašil nasprotij med novim in prejšnjim svojim programom, ob misli, da ga vodijo v tej preorientaciji samo najboljši nameni — skrb za resnične potrebe države. Zato se prav nič ne smemo čuditi, če je bil prav Mac Donald tisti, ki je v Ženevi nekoč še zagovarjal splošno razorožitev, je bil pa letos prvi, ki se je spričo nemške nevarnosti tako vneto zavzemal za povečanje bojnih sil Velike Britanije. (Znana je, da je prav on izdal »belo knjigo« o nemškem oboroževanju, ki je pred meseci vzbudila toliko hrupa v Nemčiji, da je Hitler celo odpovedal že napovedani obisk Simona in Edena v Berlinu.)

Prav tako ne smemo pozabiti, da je sedanja urejenost parlamentarnih razmer v Angliji v največji meri Mac Donaldova zasluga. Le tako si moremo razlagati dejstvo, da je bila sedanja »kriza« angleške vlade ob njegovem odstopu rešena v — dveh urah. Komaj je Mac Donald podal demisijo, že je Baldwin predložil listo — nove vlade. Zato se tudi ne smemo čuditi, če v tej novi vladi ni velikih sprememb. Načelo »nacionalne unije« ostaja slej ko prej vodilno tudi v novem kabinetu, saj ga sestavljajo iste parlamentarne grupe kot prejšnjega. Se celo osebnih sprememb ni veliko. Mac Donald je ostal še naprej v vladi, na njegovo mesto pa je stopil konservativni Baldwin, ki je Mac Donaldu že poprej stal ob strani. Kabinet je s tem dobil nekoliko konservativnejši poudarek, sicer pa je ostalo vse pri starem. Tudi zunanja politika Velike Britanije se verjetno radi spremembe v zunanjem ministristvu (Simona je zamenjal Samuel Hoare, dosedanjí minister za Indijo) ne bo občutno preusmerila, saj bo na zunaj (in zlasti pred DN) zastopal Anglijo že poznani sir Anthony Eden, ki je v svojih novjših zunanje-političnih izjavah dal slutiti, da bo Velika Britanija še nadalje zagovarjala sistem kolektivne varnosti ob tesni naslonitvi na DN, sistem, ki je britanskim krogom že v krvi, saj je še najbolj v skladu s tradicionalno angleško politiko »splendid isolation«, ki ne dopušča intimnih zvez z eno ali drugo kontinentalno državo. Politika naslonitve na DN samo še bolj poudarja angleške tendence po načelni ločitvi obeh svetov, istočasno pa dopušča hvaležne izjeme, ki grede Veliki

Anglija naj zapre Sueški prekop!

Oslo, 12. junija. AA. Norman Angel, ki je dobil leta 1933. Nobelovo nagrado za mir, je dal tukajšnjemu listu »Dagbladet« izjavo o italijansko-abisinskem sporu. V svoji izjavi pravi Norman Angel med drugim:

Načinov, ki naj Italijo prepričajo, je dosti. V dosedanjí polemiki med listi so že naglašali, da bi morala Velika Britanija zapreti Sueški prekop. Mislim, da bi Velika Britanija mogla to storiti in da ji pakt Društva narodov celo nalaga dolžnost, da izda ta ukrep v interesu miru. Res je, da obstaja pogodba iz leta 1888., ki se je z njo Velika Britanija obvezala, da bo dopuščala plovbo po Sueškem prekopu ne le v mirnem, temveč tudi v vojnem času. Čl. 10. pakta o Društvu narodov pa pravi, da ne-

hajo veljati vse pogodbe, ki nasprotujejo določbam tega pakta.

»Dagbladet« priobčuje to izjavo na zelo vidnem mestu pod velikim naslovom »Anglija bo zaprla Sueški prekop«.

Italijani — izgnani iz Abesinije

London, 12. junija. AA. Neka tukajšnja agencija trdi, da so Italijanski državljani, živeči v Abesiniji, dobili nalog, da zapuste to deželo.

London, 12. junija. AA. Dananjši »Daily Mail« poroča, da je italijanska vlada naročila v južni Afriki velike pošiljke posušenega sadja in povrtnine. Južnoafriške tvrdke bodo živež poslale neposredno italijanskim četam v Eritreji in italijanski Somaliji.

Japonski protektorat nad Kitajsko?

Berlin, 12. junija. DNB poroča iz Tokia, da je japonski zunanji minister Hirota dal japonskemu poslaniku v Washingtonu pooblastilo, da obrazloži ameriškemu zunanjemu ministru s posebno uradno izjavo namene sedanje japonske akcije na severnem Kitajskem. Glede teh namenov obširno piše današnja londonska »Morningpost«. Po sodbi tega lista si britanski uradni krogi, na severnem Kitajskem, ne delajo nobenih iluzij in smatrajo, da Japonska odkrito stremi po protektoratu nad Kitajsko.

Protest nankinške vlade

London, 12. junija. AA. Iz Pekinga poročajo, da je nankinška vlada poslala energičen protest zoper aretacije dozdavnih upornikov, vojakov kantonske vojske. V zvezi s tem protestom nankinške vlade govore, da so kitajske vojske dobile nalog, da preprečijo protijaponsko gibanje v Čangpeju in Sararu.

Grški plebiscit

Atene, 12. junija. b. V zvezi z nedeljskimi volitvami v Narodno skupščino sta izjavila časniki predsednik grške vlade Tsaldaris in podpredsednik general Kondilis, da se bo razpisal plebiscit, potem po se bo dosegel z opozicijskimi strankami sporazum. Dan plebiscita pa bo določila Narodna skupščina.

Českoslovaški senat in parlament se sestane 18. junija

Praga, 12. junija. ČTK poroča: Predsednik republike Masaryk je sklical senat in poslansko zbornico na zasedanje 18. junija t. l.

Predsedniki komisij pri višjih tečajnih izpitih

Na podlagi § 116. zakona o srednjih šolah so z odlokom prosvetnega ministra določeni, da opravijo pregled srednjih šol tile odposlanci:

V Dravski banovini: v Kotevju dr. Anton Melik, profesor vseučilišča, v Kranju Karel Prijatelj, inšpektor prosvetnega ministristva, v Ljubljani na klasični gimnaziji dr. Franc Sturm, vseučiliški profesor, v Ljubljani na I. realni dr. Ivan Prijatelj, vseučiliški profesor, v Ljubljani na II. realni dr. Milko Kos, vseučiliški profesor, v Ljubljani na III. realni Josip Breznik, načelnik prosvetnega oddelka, v Mariboru na klasični dr. Karel Osvald, vseučiliški profesor, v Mariboru na realni gimnaziji Josip Tominišek, ravnatelj v p., v Novem mestu dr. Jovan Hadži, vseučiliški profesor, v Ptuj in Murski Soboti Jakob Zupančič, ravnatelj v p., v Celju Franc

Dober poklon

Najboljši politični list v Jugoslaviji je danes brez dvoma »Ošišani jež«, pa čeprav nekateri za njegove dovtype nimajo pravega razumevanja.

Če nas zato »Jutro« vzporeja z »Ošišanim ježem«, potem smo čisto zadovoljni in se za njegov poklon, prostovoljen ali neprostovoljen, prav udano zahvaljujemo.

Nekaj ugotovitev

»Jutro« poroča o seji sreskega odbora JNS. v Ljubljani ter objavlja njegove resolucije, ki so v glavnem posvečene seveda nam.

»Jutro« poročila bi poudarili le te ugotovitve, ker »to zabeležiti zna kdaj le prav priti« kakor klasično pravi »Jutro« v neki drugi notici.

Seja sreskega odbora je bila 6. junija. »Jutro« pa je objavilo poročilo o seji šele 12. junija. Zakaj tako pozno?

Na seji je bilo 12 zastopnikov od 17 okrajnih organizacij. Nekateri so torej zastopali kar po več organizacij hkrati. K sreči le, da je bilo vse soglasno. Včasih smo rekli enoglasno in morda je bil stari izraz pravilnejši.

Britaniji tako pogosto v račune... Pomislimo samo na britansko stališče v vprašanju nemških kršitev!

Taka politika je nedvomno sebična, morda celo potencirano in pretirano sebična, a v kolikor se vsaj iz teh sebičnih nagibov vendarle naslanja tudi na ženevsko institucijo, vsaj posredno tudi za splošnost koristna, saj je prav ta angleška politika v zadnjem času preprečila ustvaritev one »fronte« velesil, napovedane v Stresji, ki

Nasprotujoče vesti

Pariz, 12. junija. Havas poroča iz Nankinga: V kitajskih političnih krogih mislijo, da je kitajsko-japonskega spora konec z odgovorom, ki ga je japonskim vojaškim oblastvom izročil kitajski general, predsednik vojaške komisije za severno Kitajsko. Potrjujejo, da je Kitajsko sprejela vse japonske zahteve. Pri tem poudarjajo pomirljivo stališče Kitajske.

Neka ugledna kitajska politična osebnost pa je izjavila, da bo kitajska vlada, če bi se pripetili na Kitajskem novi incidenti, zavrnila vse nove japonske zahteve, čeprav bi morala doprinesiti najhujše krivde.

Po drugi verziji iz Sangaja pa trde, da se utegnejo kitajsko-japonski odnosi poslabšati zaradi pretiranih zahtev Japonske. Osrednji politični odbor je sklical nujno sejo, da prouči japonske zahteve.

Premirje med Bolivijo in Paragvajem

Buenos Aires, 12. junija. AA. Davi ob 2.15 (po krajevnem času) so izdali uradno poročilo, da je premirje med Bolivijo in Paragvajem podpisano. Sovražnosti bodo ustavili v 48 urah po podpisu premirja. Uradno poročilo pravi, da sta si zunanja ministra Paragvaja in Bolivije o podpisu premirja prisrčno segla v roke.

Vrhovnik, inšpektor banske uprave. — Z odlokom prosvetnega ministra sta določena za odposlanca prosvetnega ministristva na državnem učiteljskem v Ljubljani dr. Franc Veber, vseučiliški profesor v Ljubljani, na učiteljskem v Mariboru dr. Leopold Poljanec, prosvetni nadzornik v poklju.

Za odposlanca prosvetnega ministristva na mestni ženski realni gimnaziji v Ljubljani je določen dr. Miloš Trifunac, vseučiliški profesor v Beogradu, na uršulinski gimnaziji v Ljubljani Josip Breznik, načelnik prosvetnega oddelka v Ljubljani, na škofijski klasični gimnaziji v St. Vidu dr. Nikola Popović, vseučiliški profesor v Beogradu, na zasebnem učiteljskem pri Uršulinkah v Ljubljani Josip Breznik, načelnik prosvetnega oddelka v Ljubljani, na učiteljskem šolskih sester v Mariboru dr. Milica Bogdanović, profesor na višji pedagoški šoli v Zagrebu, na uršulinskem učiteljskem v školi Loka Karel Prijatelj, nadzornik prosvetnega ministristva.

Vesti iz Beograda

Izredni poslanik in pooblaščen minister českoslovaške republike na našem dvoru doktor Pavel Welner je danes pred svojim odhodom v Prago obiskal Oplenac, kjer je položil cvetje na grob blagopokojnega viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Poslanika doktorja Welnerja je spremljal poslaniški svetnik dr. Peregrin Fisa.

Kmetijski minister je dovolil podporo v znesku 12.000 Din konjerejskemu društvu v Strnišču pri Ptuj. Podpora je namenjena konjskim razstavam.

Prometna nesreča. Snoči točno o polnoči je parnik »Avala«, ki je last »Rečne plovnice«, krenil v Pančevo z enim vlačilcem. Pri pančevskem steku Save je srečal parnik »Stros-mayer« brez vsakega incidenta. Za »Stros-mayerjem« pa se je bližal »Avala« parnik »Spasofek«, ki je s svojim prednjim delom zadel v levi bok »Avala« in poškodoval vlačilca. Ker poškodovani parnik »Avala« ni mogel nadaljevati v tem stanju poti, je moral zavoziti k obali na plitvino. Na pomoč sta mu prihitela dva parnika iste družbe. Žrtev ni bilo. Parnik »Avala« so potegnili z obale in ga bodo dali v popravilo. Pristojni pristaniški urad vodi preiskavo, da dožene krivdo.

bi prej ali slej degenerirala v — diktaturo velesil po Mussolinijem receptu. Tega pa male države danes ne bi več mogle depustiti.

Vsaj trenutno je ta sebična, trgovska politika Velike Britanije, posredno storila prav tem malim državam veliko uslugo. V kolikor bo njena naslonitev na DN po »Ede-novih besedah« iskrena, jo utegne storiti tudi v bodoče. In to bi v interesu miru v Evropi tudi iskreno želeli.

— n.

Načelniki generalnih štabov Male antante v Parizu

Pariz, 12. junija. b. Danes so dospeli v Pariz načelniki generalnih štabov Jugoslavije, Češko-slovaške in Rumunije, ki so se udeležili manevrov francoske vojske. V teku današnjega dne so obiskali francoskega vojnega ministra Fabria.

Narodna skupščina se sestane v petek 14. t. m.

Beograd, 12. junija. b. Narodna skupščina je kakor smo že poročali, sklicana za petek 14. t. m. ob 10. uri. Na tej seji se bo obravnavalo poročilo verifikacijskega odbora, ki je snoči dokončal svoje delo in redigiral svoje poročilo, ki je bilo danes natisnjeno in se bo v teku današnjega in jutrišnjega dne razdelilo vsem poslancem. Zaradi sklicanja parlamenta, je že danes prispelo v prestolnico veliko število narodnih poslancev, ki se zbirajo po klubskih prostorih in kuloarjih Narodne skupščine. V Beograd je prispelo tudi že nekoliko poslancev iz Dravske banovine, ki so v teku današnjega dne obiskali že več resornih ministrov radi intervencij. Jutri bo seja Jugoslovanskega kluba narodnih poslancev, na kateri se bo pripravljalo o poročilu verifikacijskega odbora in se bodo določili govorniki za razpravo o tem poročilu. Sodi se, da bo debata o poročilu verifikacijskega odbora zelo kratka, nakar bo skupščina zopet odgodena za par dni, potem pa bo sklicana prihodnja seja za volitve novega predsednika parlamenta in ostalega predsedstva. Izmed kandidatov, ki se omenjajo za predsedstvo v Narodni skupščini, so sledeči: Stevan Čirić, dosedanjí prosvetni minister, Kosta Kumanudi, bivši predsednik Narodne skupščine, dr. Dragutin Kojić, dosedanjí minister pravosodja in Dragiša Cvetković, bivši minister. Sodi se, da se bo seja z dnevnim redom volitev predsedstva Narodne skupščine sklicala za ponedeljek 17. ali torek 18. junija.

Minister vojske armijski general Peter Živković na inspeksijskem potovanju

Skoplje, 12. junija. AA. Semkaj se je pripeljal armijski general, častni adjutant Nj. Vel. kralja, minister za vojsko in mornarico Peter Živković. Pripeljal se je z avtomobilom iz Krive Palanke, kjer je nadziral drugi bataljon 22. pehotnega polka in štab osmega pododseka obmejnih čet. V Skoplju je minister pregledal armadni štab in enote skopeljske garnizije. Zvečer istega dne ob 20.20 se je minister odpeljal z brzim vlakom v Beograd.

Beograd, 12. junija. b. Minister vojske in mornarice arm. general Peter Živković je tekom današnjega dne obiskal Kumanovo in ob tej priliki pregledal 22. pešadijski polk ter obiskal grobove padlih vojšvov Brame in Bogdana v vasi Petraljci. Nato se je odpeljal minister Živković v Krivo Palanko, kjer je inspiciral 2. bataljon polka.

Nastavitve, premestitve in upokojitve

Beograd, 12. junija. b. Za profesorje v 4. polož. skupini I. stopnje na III. moški gimnaziji v Beogradu je postavljen dr. Josip Madžarac, rektor zavoda Sv. Jeronima v Rimu. Napredoval je za direktorja v 3. skupini I. stopnje na realni gimnaziji v Kranju dr. Simon Dolar, dosedaj direktor v III. skupini 2. stopnje.

Beograd, 12. junija. b. Premješčen je za višjega veterinarskega pristava sreza Gračičkega v 7. polož. skupini Ivo Svetec, dosedaj pri sreskem načelstvu pri Rasinskem sreskem načelstvu. Premješčen je v komercialni oddelek generalne direkcije drž. železnice Prezelj Dragutin, prometni uradnik dosedaj na postaji v Osijeku. Upokojen je Kunej Mihael, pomožni vlakovodja v 10. polož. skupini pri Direkciji in Ljubljani.

Ogromen požar v Nišu

Niš, 12. junija. b. Danes ponoči je uničil požar skladišče za kože, ki je last g. Vace Milojkovića. Skladišče je popolnoma pogorelo, škoda znaša 1 milijon 300.000 Din.

Leto dni zapora zaradi poverbe občinskega denarja

Beograd, 12. junija. b. Pred tukajšnjim okrož. sodiščem je bil danes obsojen na leto dni zapora pomočnik upravnika občinske trošarine Radomir Pandilović, ker je poveril večjo vsoto občinskega denarja.

Tropična vročina po vsej državi

Beograd, 12. junija. b. V zadnjih dneh je zajela vso državo velika tropska vročina, ki vsak dan še bolj narašča. V prestolnici sami je znašala temperatura 34 Celzija v senci. Dozdaj najvišja temperatura je vladala v Mostarju, kjer je bilo danes 36 Celzija v senci. Beograjska kopališča na Savi in Donavi so prenapolnjena kopalcev. Z ozirom na silno vročino, ki vlada v prestolnici, se pričakuje, da bo vlada v najkrajšem času iznesla odločbo, da se uvede v ministrstvih nepretrgano delo.

Ljubljana, 12. junija. AA. Pomočnik bana dr. Pirkmajer v petek 14. t. m. zaradi uradne odsotnosti ne bo sprejemal strank.

Nov rekord »Normandije«

Havas poroča, da je orjaški parnik »Normandije« na povratku iz Newyorka prevozil Atlantik v štirih dneh, treh urah in 28 minutah. Vozil je s povprečno hitrostjo 30-35 vozlov. Tako je »Normandije« ponovno popravila svetovni rekord nemškega parnika »Bremena« in svojega lastnega, ki ga je dosegla tja grede.

Narodno delavstvo se je poklonilo manom velikega kralja

Narodna strokovna zveza je priredila za binkošne praznike romanje na Oplenec. Poseben vlak je bil skupen za društvo »Soča« in za NSZ. Na kolodvoru se je od romarjev poslovil g. ban dr. Dinko Puc s soprogo.

V Mladenovcu je prispel poseben vlak v nedeljo zjutraj ob pol 10. uri. Na kolodvoru sta pozdravila udeležence v imenu krajevnih oblasti sreski načelnik in upravnik pošte, nakar so se udeleženci razvrstili po raznih avtomobilih. Člani NSZ so imeli na razpolago prav udobne vojaške kamijone, ki so jih v kratkem času prepeljali na 27 km oddaljeni Oplenec.

Na Oplencu so se najprej poklonili na grobu blagopokojnega viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja Sočani, v imenu katerih je z lepim nagovorom položil na grob krasen srebrn venec g. Anton Cotar.

Kmalu nato so se poklonili naši narodni delavci. Njihov predsednik g. Rudolf Juvan je v kratkem in lepem govoru omenjal veliko ljubezen, ki jo goji nacionalno delavstvo do naše vladarske hiše ter je slavljal veliko delo blagopokojnega kralja. Na grob je položil krasen lavorjev venec z državno trobojnico in primernim napisom. V skupinah so si nato romarji ogledali prekrasno zadušnico kralja Petra I. Osvoboditelja.

Vodstvo romanja je bilo za društvo »Soča« v rokah g. Antona Cotarja, za NSZ pa g. Vekoslava Bučarja. Omeniti še moramo, da je šla železniška uprava vodstvu v vsakem pogledu na roko, za kar gre posebna zahvala ljubljanski železniški direkciji ter višjemu svetniku ministrstva za promet g. Gregoriću, ki je naše romarje osebno spremljal od Zemuna do Mladenovca in nazaj vse do Ljubljane.

Emigrantski tabor v Kamniški Bistrici

Na letošnjo binkoštno nedeljo so imela naša emigrantska društva na pobudo emigrantskega društva »Tabor« v Kamniku skupen sestanek, združen s tovariškimi izletom v romantično Kamniško Bistrico in sklican od Zveze emigrantskih društev. V zgodnjem solnčnem jutru so se zbrali z vseh strani, delno z vlakom, delno pa z avtomobili in prijatelji naše zemlje onstran državnih mej v starodavnem

»Biseru« iz Duplice pri Kamniku. Po končani maši je najprej pozdravil prisotne predsednik kamniškega društva »Tabor« in se v svojem nadaljnjem govoru iskreno spominjal blagopokojnega viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja, ki je izredno rad zahajal na oddih prav semkaj, v ta tihi planinski kot. Nadalje je obujal nepozabne spomine na brate onstran mej. Predsednikovemu govoru so sledili še go-

voru treh predstavnikov raznih društev. Vsa njihova izvajanja so izzvenela v pristranih in navdušujočih zagotovilih bratovske zvestobe in v žalostni negotovitvi, da naš narod nima prav

Po govorih se je razvila nad vse domača, nepriljubljena zabava, katero je poživljalo s peštrimi sporedom narodnih in umetnih pesni društvo »Zorac«. Zelo mogočen vtis pa je zapustila naša slovenska himna »Hej Slovani«, ki so jo zapeli vsi prisotni ubrano in z globokim občutkom kakor iz enega grla.

Obisk češkoslovaških turistov v Ljubljani

Ljubljana, 12. junija.

Včeraj zjutraj je prispela v Ljubljano večja skupina češkoslovaških turistov, ki si je v binkoštnih praznikih ogledala Bled, Vintgar ter Bohinjsko jezero in Savico. Nekateri so obiskali tudi Golico in Kranjsko goro. Gostje so člani Kluba češkoslovaških turistov, najmočnejše slovenske planinske organizacije, ki šteje nad 120 tisoč članov. Skupino vodi predsednik praške podružnice kluba češkoslovaških turistov, gosp. višji svetnik Jiří Kamenický, turistični pisatelj in urednik alpinske rubrike v največjem češkem listu »Narodní politika«. Vseh izletnikov skupaj je 66, med njimi okrog 40 dam. Izleta se udeležuje tudi orožniški polkovnik gosp. Avgust Beneš, dalje ministrski svetnik dr. František Tischer in cela vrsta drugih odličnih osebnosti, bančnih uradnikov, uradnic itd. Gostje so sprejeli na kolodvoru v imenu mestnega župana mag. svetnik dr. Brilej, v imenu SPD predsednik dr. Pretnar, v imenu Jugoslovansko-češkoslovaške lige gg. dr. Egon Staré in Fran Gorevkar. S treh točk so si nato češkoslovaški turisti ogledali Ljubljano in sicer z ljubljanskega grada, z nebotičnika in s terase hotela Bellevue, kjer so imeli skupen obed. Ob tej priložnosti jim je izrekel iskreno dobrodoščilo v imenu ljubljanskega župana in ljubljanskega prebivalstva dr. Brilej. Preds. SPD dr. Pretnar

je v svojem govoru poudarjal predvojne stike češkoslovaških in slovenskih turistov, ko so Čehi Chodounsky, Dvořák itd. ustanovili češkoslovaško podružnico SPD in postavili češko kočjo pod Grmovačem, ter izrazil željo, da bi se ti stiki še krepkeje obnovili in vzdrževali v bodočnosti. Predsednik JC lige g. dr. Egon Staré pa je pozdravil goste v imenu svoje organizacije in v imenu JC lig v Sloveniji ter jih v krasnem, deloma češkem govoru bodril k skupnemu delu z Jugoslovani. Za pozdrave se je v vnešenih besedah zahvalil viš. svet. Kamenický, ki je obljubil, da bo vsako leto pripeljal skupino češkoslovaških turistov v naše kraje, ki zaslužijo po svoji lepoti, da jih pogosto obiskujejo češkoslovaški izletniki.

Popoldne so si češkoslovaški turisti ogledali še muzej, Narodno galerijo, zbornico TOL, nekateri so se šli tudi kopat v Ilirijo, kjer jim je g. Zihelr pokazal nekaj lepih skokov. Poneže so odšli na vešesem in se po skupni večerji v Unioinu odpravili ob 20. z brzovlakom proti Zagrebu, odkoder bodo posetili Plitvička jezera, nato odidejo preko Splita na Dubrovnik in Lopad, kjer ostanejo 12 dni.

Češkoslovaški turisti so navdušeno hvalili lepoto naše Gorenjske, izredno jim je pa ugajala tudi čistota in red, ki so ju našli v Ljubljani.

kolonialni izdelki, poljski pridelki, kamor spada tudi sadno drevje in drevje za nasade.

Uvoznini so podvrženi ti-le predmeti: Cvetje, mineralne vode, drva, premog in koks, oglje, železo, elektrotehnični material in električni aparati, glasbila in drugi aparati precizne mehanike, vozila, kavčukovi izdelki, azbest, za goščilo vseh vrst, bencin in bencol, olje vseh vrst za tehnične svrhe, masel, barve, mavec (gips), cement, marmor, kamen vseh vrst, porcelan in glinasta posoda, steklo in stekleni izdelki, baro-

metni, žarnice, filmi in fotografski papir, papir in izdelki iz papirja in kartona, plutovina, manufaktura, svila — naravna in umelna — polsvila ter izdelki iz nje, izdelki iz tkanin, izdelane dekorativne preproge, klobučina, klobuki, slamniki in kape, usnje, kosti, mezdra, rogovi in perje, izdelki iz usnja, pisarniške potrebščine, gumbi, ščetarsko blago, krzno vseh vrst, kozmetična sredstva, antiseptična sredstva, lasuljarski izdelki, zobotehnične potrebščine, lekarniške in drogerijske potrebščine, kvas in

droži, melasa, dišave vseh vrst, semena, suha roba in sitarsko blago, les in izdelki iz njega, pecarski izdelki, gradbeni material, vrčarski izdelki, galanterijski izdelki vseh vrst, posamezni galanterijski izdelki, ure, vsi izdelki in mehanizmi, ki spadajo v zlatarstvo in urarsko stroko ter luksuzno blago.

Natančnejši podatki in postavke za posamezne predmete vsebuje omenjeni kos »Službenega lista«.

Izlet ljubljanske JS na morje

Na binkoštno soboto po kosilu se je 105 ljubljancev in ljubljancev in tudi izletnikov z Gorenjske odpeljalo v dveh udobnih pulmanih proti Zagrebu. Med potjo so pobrali še nekaj prav prijetnih gostov iz zelenega štajerja in v Zagreb je prišla že tako vabljiva družba, da se ji je pridružilo še nekaj veselih Zagrebčanov.

Izkušeni maršal pota in odbornik oblastnega odbora JS g. Tone Kos je s svojima pribočnikoma go. Nado Kmetovo in g. Marjanovičem vse tako lepo pripravil, da na vsem izletu sploh ni moglo priti do kake pritožbe. V Perkoviću se je ločilo devet oseb, ki so odšli proti Šibeniku; ostali so pa prispeli v Split ter se z najboljšimi parniki odpeljali na najlepše strani Jadrana.

Največ je imelo od vožnje 23 izletnikov v Dubrovnik, ki so se pa prav začudili, ko jim je uslužbenstvo po tamošnjih hotelih dajalo na slovenska vprašanja le nemške odgovore. Še celo na opozorila, naj govore srbohrvatski, ta gospoda ni reagirala. Navzlic temu so se pa tudi Dubrovčani vrhili v Split hasmežani in zadovoljni, kakor tudi druge skupine niso mogle prehaliti izvrstne hrane in postrežbe, zlasti pa pozornosti, ki so jo svojim gostom

po raznih krajih izkazovali bodisi mestni zastopniki ali pa odbori JS.

Prav tako veseli in zadovoljni ter zdravi so se tudi vsi vrnili v Ljubljano in na svoje domove, kjer sedaj pripovedujejo, da lepšega in cenejšega izleta na morje ne zna nikdo aranžirati kakor ljubljanska JS.

Švicarska vlada je odobrila kredit 36.000 švicarskih frankov za priprave švicarskim atletom za prihodnjo olimpijado, ki bo v Berlinu. Kakor znano, je švicarski parlament pred nekaj dnevi to podporo odklonil.

Nj. Vel. angleški kralj Jurij, ki se sedaj mudi v Sandringhamu, je zbolel. Zdravniki so ugotovili, da gre za lahko bronhijalno vnetje. Po nasvetu zdravnikov se bo moral kralj Jurij odpočiti najmanj dva tedna.

Senat v Gdanskem je omejil izvoz deviz. Odslej bo mogoče odnesti iz mesta mesečno največ 20 goldinarjev.

Listi objavljajo pismo tajnika bivšega grškega kralja Jurija, ki ga je poslal po njegovem nalogu nekemu grškemu poslancu. Tajnik Levidis pravi v tem pismu med drugim, da spremlja bivši kralj Jurij z veliko pozornostjo dogodke v Grčiji in da so ga manifestacije grškega naroda zanj globoko ganile.

Nemški prosvetni minister Rust je prepovedal rabo esperanta v šolah, češ da poučevanje esperanta slabi nemške rasistične vrednote.

Tihotapci in prekupčevalci s špiritom izsledeni

Pivovarna »Union« trpi škode okoli 40.000 dinarjev

Ljubljana, 12. julija.

Policiji se je posrečilo priti na sled dobro organizirani družbi tihotapcev in prekupčevalcev s špiritom. Ze več časa je bilo opažati, kako po neznani poti izginja najfiniši špirit iz pivovarne »Union«.

Na binkoštno soboto je policija izvršila več aretacij v Gornji Šiški in Smartnem ob Savi.

Izkazalo se je, da so osumljeni tihotapili špirit kar na debelo in sicer celo v pločevinastih posodah, nato pa so ga prodajali dalje raznim ljudem v mestu in po okolici. In to po polovičnih cenah, kajti pravi, pristni špirit stane liter najmanj 40 din.

Pri osumljenih je policija našla še ogromne zaloge vsakovrstnih steklenic:

Ljubezen, smrt in robija

Ljubljana, 12. junija.

Kmečko dekle T. K. iz Doline je slovelo kot izredna lepota, po kateri se je rado ozrlo marsikatero fantovsko oko. Do smrti sta bila vanjo zaljubljena tudi T. G. in B. Š., ki sta oba tekmovala, kdo si bo pridobil njeno srce in roko, pri tem pa je med njima vladalo že dolgo časa skoraj smrtno sovraštvo, in sta oba iskala prilike, kako bi vso stvar med seboj razčistila, če prej pa sta se večkrat pisano spogledala.

Ponoči 21. aprila sta trehla oba tekmeča na poti k vasovanju skupaj in zdaj je izbruhnilo iz njiju staro, zadrževano sovraštvo. Vnel se

je med njima najprej besedni prepir, iz katerega se je razvil pretep. V pretepu pa je prišlo G. na pomoč prijatelj Anton Slapnik in s kolom zamahnil po Strajharju tako močno po glavi, da mu je počila lobanja. Strajharju so otrpili možgani in je kmalu nato izdihnil.

Pretekli petek se je zaradi tega uboja zagovarjal pred malim kazenskim sodiščem 24letni posestnikov sin Anton Slapnik iz Zgornjega Motnika. Trdil je, da je dejanje zagrešil v silobranu, češ, da je nasprotnik navalil nanj z nožem, čeprav je zdaj dokazano, da ga ta ni imel pri sebi.

Sodba se je glasila: tri leta robije.

Pišejo nam

Poziv in prošnja vsem narodnim poslancem Dravske banovine!

Gg. narodni poslanci! Narod Vas je dne 5. maja t. l. izbral in pooblastil, da ga zastopate v državni Narodni skupščini. Tudi mi brezposelni, ki smo doslej zamažali čakali na kako rešitev, smo Vas izbrali za svoje zastopnike z iskreno željo, da boste dvignili na najvišjem mestu soglasno svoj glas in pojasnili pred vso skupščino, da hočete na vsak način doseči, da se »brezposelnost«, ki že dovolj časa trpe vse pomanjkanje, pri-skoči na pomoč.

Zato Vas prosimo, gg. poslanci, da čim prej »Klub slovenskih poslancev« določite smernice, kako predlagati prepotrebni zakon odnosno uredbo za takojšnjo odpravo vseh dvojnih zaslužkarjev, katerih žal v naši banovini ni malo in da pride na ta način do stalnega, čeprav skromnega kruha, več sto brezposelnih ljudi.

Jasno pa je, da mora ta zakon ali uredba biti stroga in se ne sme ozirati ne na levo in ne na desno.

Gg. narodni poslanci! Zavedajte se, da boste, ako glasujete in uveljavite tak zakon, v vsakem oziru zelo veliko koristili vsemu narodu, kajti dandanes je večji del ljudstva brez kruha in so tega krivi predvsem oni, ki se ne zavedajo, da bi drugo službo prostovoljno zapustili in s tem pripomogli marsikateremu družinskemu očetu do skromnega, a poštenega kruha za onemoglo družino.

Upamo, da smo dovolj dolgo trpeli in prenašali grenke ure našega življenja. Našega trpljenja mora biti že enkrat konec.

Gg. poslanci! Naše geslo mora biti: »Proč z vsakim dvojnimi zaslužkarstvom, pa naj bo to kjerkoli!« Danes so časi preveč resni in dovolj je bilo potrpežljivosti. Zato apeliramo vsi brezposelni brez vsake izjeme na Vas gg. narodni poslanci, da pri prvi seji narodne skupščine dvignete z jasnim glasom nujno zahtevo — zakon odn. uredbo proti dvojnimi zaslužkarjem.

Bodite prepričani, da Vas bo v tem pogledu podpirala vsa javnost v naši banovini.

Prepričani smo, da smo izbrali moža, ki hočejo do podrobnosti slediti ljudskim zahtevam in jih podpirati tam, kjer je pomoč gotovo najbolj potrebna.

Eden v imenu brezposelnih.

»Triestina« v Zagrebu in Beogradu?

Te dni se mudi »Triestina« na Češkoslovaškem, kjer je absolvirala z uspehom nekaj tekem. V poročilu o tekmi z reprezentanco Bratislava, ki jo je »Triestina« tepla s 4:0, pripominja tržaški »Piccolo« z dne 11. t. m., da je zdaj »Triestina« povabljen v Zagreb in Beograd, kjer bo v četrtek in v nedeljo igrala dve tekmi. Nasprotnika še nista določena. Posnemamo to vest po navedenem listu, ne da bi jo mogli že danes kontrolirati.

Tarifa za občinsko trošarino in uvoznino mestne občine ljubljanske

V 47. kosu Službenega lista kr. banske uprave Dravske banovine je izšla tarifa za občinsko trošarino in uvoznino mestne občine ljubljanske.

Trošarini so podvrženi ti-le predmeti (z vsomi v stroko spadajočimi izdelki): Rum, špirit in žganje vseh vrst, vino, sadni mošt, penina, kis, pivo, klavna živina, drobnica, prašiči, meso in mesni izdelki, perutnina in jajca, ribe, sadje, med, žito, moka, riž in sir, jedilna olja in vosek, milo, čokolada, kava in čaj, vsi delikatesni

Dnevni dogodki

× Nj. Vel. kralj Peter II. kum sokolske zastave. Na binkoštni ponedeljek je bila v Podturnu, župa Varaždin, razvita sokolska zastava, ki ji je kumoval Nj. Vel. kralj Peter II. To je prvi slučaj, da je mladi kralj kumoval zastavi sokolske čete. Nj. Vel. kralja je zastopal pri razviti komandant mesta v Čakovcu general Ivan Dokić. K sokolski proslavi se je zbralo ogromno število sokolstva in naroda. Zastopnika visokega kuma je prvi pri slavlolu pozdravil predsednik občine Vagra. Bana je zastopal na proslavi sreski načelnik Jovanović, Savez SKJ pa starosta sokolske župe Varaždin dr. Belčić. Blagoslov zastave je opravil domači župnik z lepim govorom. Po blagoslovu je general Dokić privezal na zastavo krasen moder trak iz težke svile z napisom »Peter II.« Ves čas slavnosti je narod navdušeno vzklikal kralju, Jugoslaviji in Sokolstvu. Popoldne je bila sijajno obiskana javna telovadba, ki je v vsakem oziru uspela.

× G. ban dr. Dinko Puc v petek, dne 14. t. m. ne bo sprejemal strank, ker bo službeno odsoten.

× Pisarna Odbora za postavitev spomenika Viteškemu kralju Aleksandru I. Zednitielju v Ljubljani je razposlala nekaterim solam opomine za nakazilo nabranih prispevkov za postavitev spomenika. Ker je pisarna ugotovila naknadno, da od nekaterih srezov še ni prejela seznamov sol, ki so prispevke že odposlale, opozarja da naj šole, ki so storile svojo dolžnost, ne odgovarjajo na gornje opomine. One pa, ki prispevkov doslej še niso nakazale, prosi, naj jih pošljejo na odborov poštni čekovni račun št. 11.200.

× Nov most preko Une v Bihaču. V Bihaču bodo prihodnjost nedeljo na slavnostni način otvorili nov most preko reke Une, ki je 872. beton-ski most v Vrbaske banovini. Most je dolg 150 m in je veljal nad 3 milijone Din. Dela pri mostu je izvrševala banska uprava pod vodstvom načelnika teh. oddelka inž. Ljubomira Nikolića. Svečani otvoritvi bo prisostvoval tudi ban Vrbaske banovine g. Kujundžić.

× Velika vročina v vsej Jugoslaviji. V zadnjih dneh je nastopila skoro po vsej državi skoro tropična vročina. Najvišja temperatura je bila včeraj zabeležena v velikem delu Hercegovine, zlasti v Mostaru, kjer se je živo srebro dvignilo do 35°C Ravno tako je visoka temperatura v posameznih delih Vardarske banovine. Zanimivo je, da v torek ni padlo niti kapljice dežja v vsej državi, kar je res prav redek slučaj. Po podatkih beograjske meteorološke postaje so beležili najvišjo temperaturo naslednji kraji: Beograd 32, Veliko Gradišče 30, Zagreb 31, Slav. Brod 34, Ljubljana 29, Maribor 28, Banjaluka 32, Banja Koviljača 32, Sarajevo 33, Kraljevo 31, Skopje 32, Pripelj 32, Mostar 35, Kumbor 34, Split 33 in Rab 27.

Vabimo Ves k nakupu

v najcenejši oblačilnici
A. PRESKER

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 14

× Zaradi travnika ubil sinova. V vasi Rogu-lin pri Bosanski Gradiški se je pripetil te dni uboj zaradi travnika, ki ga sinova ni hotela prepušiti svojemu zetu. Vasilij Smiljanec je v prepiru za travnik pograbil kol in zadal sinu več težkih udarcev, ki so povzročili smrt. Zadevo ima sedaj v rokah sodišče.

× Smrt v valovih Save. Na binkoštni ponedeljek se je šel kopat v Savo pri Bosanskem Brodu 20letni podnarednik železniškega polka Stan-ko Simunić, doma iz Varaždina. Simunić se je s svojimi tovariši kopal pod železniškim mostom. Naenkrat pa je med plavanjem kriknil in izginil pod vodo. Na njegove krike so prihiteli tovariši na pomoč, toda bilo je prepozno. Sava ga je potegnila za seboj in utonil. Smatrajo, da je Simunić prijel krč. Kopalci, bodite previdni pri kopanju!

× Samomor na pokopališču. V Dubici se je obesil na tamošnjem pokopališču 50letni Pero Mitrov. Svoječasno je bil Mitrov zelo premožen in ugleden kmet, ki je pa zadnja leta postal be-rač. Lahkomiselno je podpisoval tuje menice, pa tudi svoje premoženje je povsem zapravil. Velika beda, v kateri je sedaj živel, ga je privedla do tega obupnega koraka.

Avtomobilisti, pozor!

Najboljši bencin,
najboljše 100% am. avto-olje,
vse vrste strojnih olj

Motoroil, Maribor, Kralja Petra trg 4

× Kongrek »Vzhodnih bojevnikov« je bil v Dijonu. Predsedoval je letalski minister Denain. Kongresu so prisotvovali maršal Franchet d'Esperay, jugoslovanski poslanik v Parizu Spalajković in zastopniki civilnih in vojaških oblasti dijonskega okraja. Predsednik jug. slovenske sekcije Fidac-a g. Stefanović in član sekcije g. Simonić sta sporočila vzhodnim bojevnikom bratske pozdrave bivših jugoslovanskih bojevnikov. Dr. Spalajković je poveljeval priateljstvo med Francijo in Jugoslavijo. V imenu združenja vzhodnih bojevnikov je Marcel Heraut, predsednik nacionalne zveze vzhodnih bojevnikov, izročil maršalu Franchetu d'Esperayu meč, ki mu gre kot članu francoske akademije. V imenu francoske vlade je minister general Denain prosil poslanika Spalajkovića, da sporoči svoji domovini prijateljska čustva francoskega naroda.

× II. mednarodni kongres za higijensko javna dela je bil v Zenevi od 3. do 8. t. m. Prisotnih je bilo 45 delegatov iz 45 držav. Našo državo je na tem kongresu zastopal g. Dušan Drašković, vicekonzul v Marseillu, ki je obenem zastopal tudi dr. Stevana Ivančiča, ravnatelja centralnega higijenskega zavoda in podpredsednika zveze zdravstvenih zdru-g.

G. Drašković je na kongresu predložil poročilo o finančnem in socialnem efektu javnih higijenskih del. Naposled je poudaril potrebo javnih higijenskih del v Jugoslaviji in vobče na Balkanu ter popolno varnost kapitalov, ki bi se investirali v teh delih.

× »Službeni list« prinaša v svojem 47. ksu z dne 12. t. m. pravila o opravljanju državnega strokovnega (statističnega) izpita pri občni državi statistiki ministrstva za no-tranje posle, 2) dopolnitev seznamka indu-strijskih predmetov, ki se izdelujejo v državi, 3) pristop Turčije k mednarodnim konven-cijam o pobijanju trgovine z belimi sužnji, 4) pristop Japonske h konvenciji pariške uni-je za zaščito industrijske svojine, 5) tarifa za občinsko trošarino in uvožnino mestne ob-šine ljubljanske, 6) objave Banske uprave o pobiranju občinskih davščin v občinah Dup-lek, Gorje, Jezersko, Kamniška Bistrica in Poljane. V prilogi je več tožbenih, dražbenih in amortizacijskih oklicev, več razpisov služb, del in dobav ter drugih objav.

× Enodnevni tečaj za zeleno precepljanje šmarnice in za poletna dela v vinogradu bo v ponedeljek, dne 17. junija t. l. na ba-novinski vinarški in sadjarski šoli v Mari-boru. Pouk je teoretičen in praktičen ter traja od 8. do 12. in od 14. do 18. ure.

× Veliki svet strokovnih organizacij skli-cuje za nedeljo 18. avgusta zborovanje v Zagrebu, kjer se bo razpravljalo o delavskih minimalnih mezdah, o delavskem zavaro-vanju za nezaposlenost, zavarovanju za bo-lezen, o svobodnih strokovnih organizaci-jah. Na zborovanje pošljejo delegate razne strokovne organizacije, URSSJ pa vodi iz-vršni odbor iz Beograda.

× Milo je milo, si misli marsikateri go-spodinja. Toda dejstva ji dokažejo nasprot-no. Res je namreč, da je med milom in mi-lom zelo velika razlika, večja kakor pa med moko in moko. Pri tej obstoji razlika le v mletju, dočim ostanje redilne snovi iste. Kljub temu pa zahteva vsaka gospodinja le gotovo moko, dočim marsikateri pere svoje perilo s poljubnim milom, četudi ji perilo v kratkem razpade. Razumna go-spodinja pa se tej nepriliki izogne in pere dosledno le z Zlatorog-ovim terpentinovim milom, ki ne škoduje niti najfinejši tkanini.

× Vojaška zaprisega vseh, v Ljubljani bi-vajočih obveznikov in rez. častnikov, ki do-slej iz kateregakoli vzroka še niso bili za-priseženi na Nj. Vel. kralja Petra II., bo v nedeljo, dne 16. junija t. l. v vojašnici vojvode Mišića. Zbirališče ob 8. uri jutraj v Maistrovi ulici. Pri vstopu v vojašnico je treba oddati prigrasnicu, ki se dobi do so-bote opoldan v mestnem vojaškem uradu na Ambroževem trgu št. 7/I. — Proti onim, ki bi se tudi sedaj ne udeležili zaprisege, bo uvedeno kazensko postopanje.

× Uspela železničarska prireditve v Viž-marjih. Na binkoštni nedeljo popoldne je nad vse pričakovano lepo uspela že tradi-cionalna železničarska veselica v Matjanovem gaju v Vižmarjih. Poleg velikega števila že-lezničarjev je prireditev posetilo tudi mno-go drugega občinstva, ki je ob neumornem sviranju železničarskega glasbenega dru-štva »Sloge« in izvrstni postrežbi vstrajalo na veselicnem prostoru pozno v noč. Na-vzočih je bilo tudi mnogo odličnih osebnosti, med njimi seveda železniški direktor g. Cugmus z gospo soprogo, generalni taj-nik TPD g. J. Pogačnik za krajevni odbor Jadranske Straže, polkovnik Tartaglia za oblastni odbor JS, polkovnik Nedeljković za Aeroklub itd. Vsa prireditve je bila v okvi-ru železničarskega krajevnega odbora JS, ki je bil komaj letos ustanovljen, pa je po-kazal toliko agilnosti, da bo mogoč že v letošnjih šolskih počitnicah poslati na mor-je okoli 50 železničarskih podmladkarjev JS. Da je prireditve tako lepo uspela, gre velika zasluga železničarski Nabavljalni zadrugi, ki je dala ves svoj aparat na razpolago.

× Ameriški Slovenci pridejo v petek, dne 14. junija z brzovlakom ob 8.47 zjutraj v Ljubljano, da posetijo po dolgih letih od-sotnosti svoje drage sorodnike in znance ter tudi našo drago domovino. Družba sv. Rafaela, Narodni izseljeniški odbor, Zveza za tujski promet in drugi zastopniki Ljub-ljane, bodo te izletnike, naše mile brate in sestre ob prihodu na glavnem kolodvoru slovesno sprejeli in jim izrekli dobrodošlico. K temu sprejemu se vabijo vsi prijatelji in znanci naših izseljencev, katerim bo go-tovo vstreženo, če bodo kaj izvedeli, kako se godi v Ameriki kakemu sorodniku, pri-jatelju ali znanцу. Gospod Kollander, ki spremlja te izletnike, bo najbrže prinesel s seboj za tega ali onega kako novico.

× Osebnih avtomobilov privatnikov za Ev-haristični kongres. Avtomobilski klub kr. Jugoslavije Sekcije Ljubljana obvešča tudi tem potom svoje člane o zaprosilu priprav-ljalnega odbora za II. Evharistični kon-gres za Jugoslavijo, da bi člani stavili na razpolago svoje osebne avtomobile za na-mene kongresa v dneh 28., 29. in 30. junija t. l., predvsem za prevoz raznih odličnih gostov. Avtomobilski klub je uverjen, da se bo p. n. članstvo, če le možno, radevolje odzvalo temu pozivu in naj javijo člani svojo pripravljenost bodisi tajništvu kluba ali pa neposredno pripravljalnemu odboru za Evharistični kongres v Ljubljani, Miklo-šičeva cesta 7a/I.

× Vožnja po desni strani na Koroškem od 15. junija dalje. Da bi se preprečilo mo-rebitne nesporazume, sitnosti ali celo ne-zgode ob bližnjih potovanjih v Avstrijo, obvešča tukajšnji Autoklub svoje članstvo in vse ostale vozače motornih vozil, da se uvede v noči od 14. na 15. t. m. in sicer točno ob polnoči na Koroškem in vzhodnem Tirolskem vožnja po desni strani, prehite-vanje po levi, torej enako kot pri nas v Jugoslaviji in Italiji. Od tega dne dalje je razdeljena Avstrija v pogledu vozne smeri

v dva dela: Tirolsko, manjši del Solnogra-ske (v zapadnem Tirolskem in tem delu Solnograške se je vozilo že dosedaj po de-sni strani) in Koroško, kjer se vozi po desni strani ter v ostale pokrajine (ostali del Solnograške, Nižje in Gornje Avstrijsko, Dunaj in Štajersko, kjer se vozi še nadalje po levi).

Ljubljana

DNEVNA PRATIKA

Danes: Četrtek, 13. junija, kat.: Anton P., pravosl.: Jeremije ap.

DEŽURNE LEKARNE

Sušnik, Marijin trg 5, Kuralt, Gosposvetska cesta 4, Bohinec, ded., Cesta 29. oktobra 31.

* Kmečki magazin, Ljubljana, Krekov trg 10 (nasproti Mestnega doma), Vas postreže z naj-boljšim blagom in najnižjimi cenami. Ako ho-čete kupiti in prihraniti denar, potem obiščite to trgovino.

* Prednjaški zbor Ljubljanskega Sokola obvešča svoje telovadeče članstvo, da bo redna telovadba vseh oddelkov od 12. t. m. dalje na letnem telovadišču in sicer: mo-ški naraščaj ob torkih in petkih od 18. do 19. ure, ženski naraščaj ob ponedeljkih in četrtekih od 18.30 do 19.30, člani ob torkih in petkih od 18.30 do 20. ure, članice ob po-nedeljkih in četrtekih od 19.30 do 20.30 ure. Redna telovadba dece bo samo do 20. t. m. od 17. do 18. ure — pozneje zaradi počitnic odpade. Telovadne obleke naj bratje in se-estre vsled čiščenja omarič poneso domov.

* Sokol Ljubljana II poziva vse brate in sestre, ki se nameravajo udeležiti zleta bol-garskih »Junakov« v Sofiji, da se takoj pri-javijo pri tajniku br. Kebru na Prulah do vstetega 15. t. m. od 19. do 20. ure. Vsak udeleženec mora s prijavo položiti tudi zne-sek Din 300. Na prijave po tem roku se ne bo oziralo. Zdravo!

* Slovenska Matica sklicuje za 17. t. m. ob 18. izredni občni zbor, ki bo v društvenih prostorih na Kongresnem trgu 7. Dnevni red: Sklepanje o redni letni podpori bodoči Aka-demiji znanosti in umetnosti v Ljubljani. Če ne bi bilo zadostno število udeležencev, bo občni zbor pol ure kasneje sklepčen brez ozi-ra na število navzočih.

* Društvo za varstvo in vzgojo ptic pevk v Ljubljani ima v petek ob 19.30 svoj redni občni zbor pri Mraku na Rimske cesti. Ker je po vsej Ljubljani dosti prijateljev ptic, ki pomagajo društvu krmiti ptičke pozimi, bo občni zbor gotovo dobro obiskan.

* Veseli decil! Ali že pripravljate skirice, vozičke, automobile, pisčke, osličke, konje in druge živali za vsele dirke na Pomladanskem otroškem slavu 20. junija? Atena Tivoli.

* Na državni klasični gimnaziji v Ljub-ljani se bodo vršili sprejemni izpiti za I. razred 1. julija t. l., in sicer se bodo pri-čeli ob 8. uri. K izpitu se smejo prijaviti učenci, ki so dovršili IV. razred osnovne šole brez kake slabe ocene in so rojeni v letih 1922, 1923, 1924 ali 1925. Prijave se bodo sprejemale na zavodu 25., 26. in 27. junija od 10. do 12. ure. Razen izpričevala (letnega izkaza) je treba prineseti s seboj krstni list ali vsaj izpisek iz krstnega lista.

* Gospodinja šola Mladika v Ljubljani priredi 8dnevni tečaj za pripravo zelenjave in sadja. Vpisovanje je dne 14. in 15. junija na Mladiki, Šubičeva ulica 9.

* Združenje gled. igralcev se tem potom vsem, ki so izrazili sočustvovanje ob smrti nepozabnega tovariša R. Železnika, najtopleje zahvaljuje.

* Pospeševanje živinoreje. Kmetijski mi-nister je izdal odlok, ki nalaga živinorejske-mu oddelku tega ministrstva in banskim upra-vam, da takoj začno izdelovati pravilnik in druge določbe, kakor jih navede zakon za pospeševanje živinoreje iz leta 1929. Vsa ta uvodna dela se imajo izvršiti najkasneje do 30. julija t. l. Za 15. avgust je sklicana stro-kovna živinorejska konferenca, na kateri bo do razpravljali: 1. o določitvi pasemskih re-jonov za vse vrste živine in perutnine; 2. li-cenciranje in zadrudne ter izvenzadrudne se-lekcije in kontrola produktivnosti; 3. unifi-ciranje živinorejskega knjigovodstva in nje-gova uvedba; 4. prirejanje živinorejskih raz-stav in sejmov, način prirejanja, določevanje krajev in datumov ter razsodišč in način presojanja; 5) delovni program za pospeše-vanje živinoreje za prihodnje leto. O vseh gori navedenih vprašanjih bodo kr. banske uprave razpravljale in poslane celotni mate-rijal živinorejskemu oddelku kmetijskega mi-nistrstva, da ga uredi in pripravi za konfe-rencu 15. avgusta.

Maribor

△ Nočna lekarniška služba. V četrtek imata nočno lekarniško službo Sirakova lekarna na Aleksandrovi cesti in Savstova lekarna na Kralja Petra trgu.

△ Kino Union. Danes biser filmske lepote, Schubert-film »Pesem mojega hrepenja« z Marto Eggert in Hans Jarayom.

△ Promenadni koncert. V primeru lepega vremena bo danes v četrtek ob 20. uri v mestnem parku koncert vojaške godbe.

△ Izlet Angleškega krožka. Mariborski an-gleški krožek priredi v nedeljo 16. t. m. izlet v št. Ilj. Odhod ob 13. uri z avtobusom z Grajskega trga do Zgornje Kungote, od tam peš do št. Ilja. Povratek bo z večernim vlakom.

△ S policije. Ivanu Koresu pri Devici Ma-riji v Pušcavi so izpred poslopja sreskega na-čelstva odpeljali dvokolo znamke »Stadion« in vredno 1500 Din. — Ivan T., brezposelni na-takar, pa je prijavil policiji restavraterja Grgo B. in plačilnega natakara M., ker sta ga hudo pretepla, ko ni mogel plačati 125 Din zapitka. Oba prijavitelja pa zanikata krivdo in trdita, da je Ivana pretepel nekdo drugi.

△ »Glas naroda« afišira mariborska uprava na dveh tablah, in sicer na Aleksandrovi cesti in Dvofakovi ulici. Pred tablam se kar gne-tejo radovedni bralci in bralke.

△ Motociklistična dirka. Motociklistični klub »Pohorje« priredi v nedeljo 16. t. m. dirko na cesti Studenci—Limbuš (2 km) z letičnim star-tom. Start ob pol 15. uri.

△ Zakonsko zvestoba sta si obljubila znani Mariborčan inž. Edvard Zadnik in gđ. Greta Rupnikova. Bilo srečno!

△ Borza dela je razdelila v mesecu maju vsega 26.336 Din podpor. Koncem maja je bilo zabeleženih 1099 brezposelnih moških in 284 žensk.

Celje

■ Zlet v Sofijo. Celjski Sokol opozarja vse člane na razpis zleta bolgarskih »Junakov« v Sofiji, katerega se udeleži tudi članstvo SKJ. Razpis je razobešen v sokolskih telovadnicah in v društveni omarici na zidu podružnice Ljubljanske kreditne banke v Celju. S 14. junijem t. l. zaključijo Celjski Sokol sprejemanje prijav.

■ Dar ubožnega sklada. Tvrdba »Rude in Kovine d. d.« v Ljubljani je poklonila ubožne-mu skladu v Celju tisoč dinarjev namesto ven-ca na grob svojemu upravnemu svetniku g. Iva-nu Ravnikarju. Za velikodušni dar se mesni ubožni sklad najpričneje zahvaljuje.

■ Sestanek železničarjev. Dne 14. t. m. ob osmih zvečer bo v celjski kolodvorski resta-vraciji sestanek članstva mariborskega podod-bora udruženja vlakospremnega in premikalne-ga osebja državnih železnic.

■ Umrlj so: Djordjević David, 26 let, redov 6. čete 39. polka s Ornega vrha pri Nišu; Omer-za Marija, 63 let, dinarica iz Sent Jurja-oko-lica; Guček Marija, 67 let, dinarica od Sv. Kristofa pri Laškem.

Društvo kmetijskih fantov in deklet

Društvo kmetijskih fantov in deklet v Sko-kah šteje dosedaj 30 članov. Pred nedavnim je dramski odsek društva z velikim uspehom nastopil z Golarjevo igro »Dekle z rožmari-nom« na Teznu in nedeljo pozneje v Skokah. Igrali so na prostem, občinstvo, ki je posetilo igro v izredno velikem številu, je bilo vse-stransko z nastopom kmetijske mladine zado-voljno.

Društvo kmetijskih fantov in deklet Hum pri Ormožu priredi na praznik 29. junija tekmo koscev, združeno s kolesarsko dirko in veliko veselico.

Društvo kmetijskih fantov in deklet, Mlake pri Podzemlju, Bela Krajina, je na nedav-nem občnem zboru izvolilo odbor s tovarišem Martinom Klepcem kot predsednikom, ostala odborniška mesta pa so razdeljena tako, da je po odbornikih zastopanih čim več okoliških vasi.

Na Sveti Planini je Društvo kmetijskih fan-tov in deklet nedavno imelo ustanovni občni zbor, ki se ga je kot odposlanec Zveze ude-ležil njen predsednik tov. Kronovšek. V iz-črpnem in temeljitom govoru je navzoči kmet-ski mladini pojasnil namen in pomen novo ustanovljenega društva. Nato je bil izvoljen odbor s predsednikom tov. Ivanom Bajde-tom. Društvo šteje že takoj ob ustanovitvi 32 člane. Predvidoma priredi 7. julija tekmo koscev, združeno z veliko ljudsko veselico.

Društvo kmetijskih fantov in deklet v Ga-berju pri Celju priredi 16. junija tekmo koscev, v slučaju pa, da bi vreme ta dan ne bilo ugodno, se prireditve vrši dne 23. ju-nija pri tovarišu Cetinu v Selah.

Stavka tekstilnega delavstva

Maribor, 12. junija.

V torek zvečer, ob izmenjavi popoldan-skega in nočnega šifta, je stopilo v stavko celotno delavstvo mariborske tekstilne to-varne Zelenka in drug. 500 delavcev in delavk je trdno odločenih, da vztraja v boju za zvišanje mezd, ki so pri tej tovarni skrajno nizke.

Sedanja stavka pri Zelenka in drug po-menja poslednji napor izčrpanega delav-stva, ki se že leta in leta bori za doseglo najnujnejšega — za omogočitev skromnega, človeku dostojnega življenja. Poudarjamo, da je stavka poslednje sredstvo za doseglo uspeha, ker so bili vsi dosedanjí napori, intervencije, pogajanja zaradi nepopustlji-vosti lastnika tovarne, ki je inozemec Schonsky z Dunaja. Delavstvo v tej tovarni je med najslabše plačanim delavstvom v tekstilni industriji Slovenije in so plače do 50 in še več odstotkov nižje od plač dru-gih tovrstnih tovarn. — Lastnik Friderik Schonsky utemeljuje mezde s tem, da je zadnja leta padla konjunktura tekstilnega blaga in da zato delavstvo ne more pri-merno plačevati. Vsej naši javnosti pa je znano, da je tovarna Schonskega tudi v dobi najboljšje konjunktura plačevala de-lavstvo preniklo in da je Schonsky prav v dobi vpadanja odjema gradil nove tvo-niške objekte in povečaval obrat. Znano pa je tudi, da ima na Dunaju ogromno premoženje, ki si ga je povečal ob delu jugoslovanskih delavcev.

Vsa mariborska javnost je nad takim postopanjem tvornice silno ogorčena in z največjim simpatijami spremlja napore delavstva.

Zelja javnosti je, da se tem nevzdržnim razmeram napravi konec, da naj dobi naše delavstvo za trdo opravljeno delo primerno plačilo in da se naj tujce in vse one, ki pomagajo izkoriščavati naše delavstvo po-uei, da Jugoslavija ni kolonija katerihkoli tujih kapitalistov.

Dovje-Moistrana

Tujski promet. Tako v Mojstrani kakor na Dovjem je opaziti že dohod tujcev. Hoteli in privatne hiše se prenavljajo, da dostojno sprejmejo goste. Saj cene pensiona niso visoke. V predseziji do 1. julija je cena 30 do 45 Din za osebo, a od 1. julija do 1. septembra 45 do 55 Din. Gibanje tujskega prometa je naslednje: l. 1925 je bilo 500 gostov, l. 1931 se je število dvignilo na 1200 gostov, l. 1922 in 1933 900 gostov. Tu je že opaziti krizo, a leta 1934 jih je bilo že čez 1000. — Dovje-Moistrana je letovišče z alpsko klimo, v lepi legi med Julijskimi alpami in Karavankami. Čisti alpski zrak, gozdna okolica, mnogo malih tur, glavno izhodišče v Julijske Alpe in Karavanke, izhodna točka za dostop Triglavu. Centrum turistickega prometa. V Dovjem in Mojstrani je razpoložljivih ca. 200 tujskih sob. Kopalnice je oddaljeno ca. 15 minut od vasi, ima jako lepo solno lego.

Pitna voda na kolodvoru. Turisti in ostali potniki se pritožujejo, da ni na postaji Dovje-Moistrana nikake pitne vode. Prosimo železniško direkcijo, da v interesu turistike in splošnosti začne s čimprejšnjo gradnjo vodovoda.

Trbovlje

Zahvala Nj. Vel. kraljice Marije. Kolo jugoslovanskih sester je prešlo na vdanostno brzojavko, odposlano z otvoritve razstave »Žena«, pismo sledeče vsebine: »Njeno Veličanstvo kraljica Marija blagovolela je primiti izjave usrdnih in lepih želja upućenih sa skupštine Podružnice Kola jugoslovanskih sester. Po najvišjem nalogu čast mi je izjaviti blagodarost. — Izvolite primiti izraz moга osobitog poštovanja Adjutant Nj. Vel. kralja na sl. Nj. V. kraljice inž. ppukovnik Kosta M. Mušicki.

Avtopodjetje Arzenšek je prešlo v last dose-danega uslužbenca tega podjetja g. Jožeta Dolanica.

Poroka. Poročila se je ga. Ema Arzenškova, bivša lastnica avtobusnega podjetja, z g. Filster Rudolfom, železniškim svetnikom pri Direkciji drž. železnice v Ljubljani. Čestitamo!

Ali je to sport? V soboto sta se srečala na nogometnem igrišču dva domača kluba. Tekma je bila prekinjena pred koncem. Sodniku se je zdelo najboljšje, da zbeži z igrišča. Temperament najvišje se je izkazal v divjem vpitju in prav nečednem zmerjanju. Padlo je tudi nekaj klofut. Tako obnašanje nima ničesar opraviti s sportom. Najbolj žalostno je, da prihaja v to šolo nestrpnosti izredno mnogo šolske mladine, ki se aktivno udeležuje vseh čednih akcij navijačev. Temu bi bilo treba napraviti konec. Prepoved posejanja nogometnih tekem po šolski mladini je ostala le na papirju, ker ni izvršilne oblasti. Občinski stražniki bi morali ob resnem in obveznem sodelovanju funkcionarjev klubov to prepoved tudi izvajati.

Tombola. Prostovoljna gasilska četa pri Sv. Katarini priredi v nedeljo 16. t. m. ob 14. uri tombolo z mnogimi prav lepimi dobroti. Cena srečki Din 3.—

Sv. Križ pri Kostanjevici

Blagoslovitev motorne brzgalne. 9. junija t. l. je gasilsko društvo blagoslovilo motorno brzgalno, kateri sta kumovali gđ. Golmajer Vida in ga. Kodrič Roza. G. župnik Zupanc Andrej je pred posvečenjem imel nagovor, v katerem je poudarjal važnost te organizacije. Župni starešina g. Vanič Franc je v svojem govoru ožrtal razvoj in delo društva in mu želel tudi za bodočnost lepe uspehe. Poudarjal je, da se samo z razumevanjem in nesebičnim delom ustvarjajo dobra dela. Pri blagoslovlitvi je pel cerkveni pevski zbor. — Sledila je dobro uspeša javna vaja, kateri so prisostvovala tudi okoliška društva s svojimi brzgalnami.

Hrušica pri Jesenicah

Smrtna nesreča. Na binkoštni ponedeljek se je podal okrog 8. ure zvečer na Mežaklo po šmarnice tukajšnji domačin Robič Lovrenc po domače žgajnarjev. Ker ga ni bilo tekom noči domov, so ga šli v torek zjutraj iskat na Mežaklo ter ga našli mrtvega pod neko skalo. Imenovani je pri nabiranju šmarnic padel raz skalo ter se smrtno ponesrečil. Bil je tih mladenič, star 22 let ter bi moral tekom letošnjega leta k vojakom. Preostalin naše sožalje.

Jesenice

Šolska razstava. V meščanski šoli na Jesenicah je bila v binkoštnih praznikih otvorenja šolska razstava. Razstava je bila zelo dobro obiskana — izdelki pa krasni, kar nam priča, kako se učiteljstvo trudi, da poda učencem nekaj praktičnega za življenje. Učiteljskemu zboru pod vodstvom g. ravnatelja Klavore vsa čast in priznanje.

Člani NSZ na Oplenju. V soboto s popoldanskim vlakom se je odpeljal 60 članov Narodne strokovne zveze pod vodstvom g. Markoviča na Oplenac, da se poklonijo na grobu Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja.

Lepo vreme je izvabilo na binkoštno nedeljo in ponedeljek okrog 1400 izletnikov na Golico, Rožico, Črni vrh in Pusti Rovt. Vse kočje so bile popolnoma zasedene. Petja in godbe, kamor si prišel, dosti. Na sedlu med Klekom in Rožico je nekaj dohod turistov iz sosedne Avstrije. Značilno je to, da so vsi turisti po večini pozdravljali s hitlerjevskim pozdravom »Heil« in dvigom desne roke. Videli si turiste, ki niso znali besedice slovenski, kako so prosili graničarje, naj jih pustijo h koči na Rožici z besedami »Skala« guter Wein. Pri skalski koči je bila namreč veselica, in naši sosedje so si zaželeli vina in pčeni. — Graničarji ob meji so zelo prijazni, in le od turistov samih je odvisno, kako se isti obnašajo napram njim. Opozorjamo pa: »Čuvajte planinsko floro!«

Inkorporacija okoliških občin mestu Ljubljani

Priključena bo le okolica ki ima že sedaj mestni značaj

Ljubljana, 13. junija.

V nekaterih listih smo čitali taka poročila o anketi, ki je bila 6. t. m. na banski upravi o tem vprašanju, da bi lahko zbudila pogrešno sodbo o sklepih tega posvetovanja, zato pa danes objavljamo zanesljive informacije, ki smo jih dobili od udeležencev ankete.

Posvetovanja so se na povabilo g. bana udeležili zastopniki vseh neposredno prizadetih občin, namreč predvsem seveda Ljubljane ter okoliških občin Šiške, Viča, Most in Ježice, poleg teh pa tudi strokovni referenti banske uprave in mestne občine Ljubljanske. Že teden dni prej je bil obhod predlagane nove meje mestne občine Ljubljanske napram občinam št. Vid in Ježica, ki se ga je poleg zastopnikov obeh okoliških občin udeležil tudi poslanec g. Koman.

Na zadnji anketi se je obširno razpravljalo o predloženih projektih za inkorporacijo. Banska uprava je že lani takoj po uveljavljanju novega zakona o mestnih občinah pozvala vse štiri mestne občine Ljubljano, Maribor, Ptuj in Celje, naj predložijo same, koliko ozemlja žele, da se jim priključi. Na ta poziv je mestna občina Ljubljanska predložila naslednje tri predloge:

Najožji načrt predlaga, naj se priključi mestu cela kat. občina Vič, celi kat. občini Zg. Šiška in Dravljice, od kat. občine Ježice pa le tisti del, kjer leži mestni vodovod, tako da bi šla meja ob robu gozda v Klečah do Tyrševe ceste v kat. občino Stožice do ekskluzivno gostilne Urbanček, nato ob muničijskih skladiščih (inkluzivno) dalje ob kat. meji Stožice odnosno Šmartno-Moste. Nadalje naj se priključi Ljubljani celi kat. občini Moste in Udmate, od kat. občine Slape pa le sedanje zemljišče aerodroma in od kat. občine Štepanja vas le del do Gruberjevega prekopa, od upravne občine Rudnik pa vas Rudnik, da bi meja tu tekla ob sedanji občinski meji do poti, ki vodi proti Orlam, nato pa čez Debeli hrib proti sedanji mestni meji. Končno naj bi se priključila tudi vas Lipe iz občine Tomišelj.

Poleg tega predloga mestnega poglavarstva sta bila predložena še dva širša predloga mestnega gradbenega odbora.

Po prvem širšem predlogu naj bi se priključile mestu katastralne občine Vič, Zg. Šiška, Dravljice, št. Vid, Ježica, Stožice, Šmartno ob Savi, Moste, Udmate, Štepanja vas, aerodrom od kat. občine Slape in pa vas Rudnik.

Najširši je pa predlog, naj bi se priključile kat. občine Vič, Zg. Šiška, Dravljice, Glinice, št. Vid, Vižmarje, Stanežice, Ježica, Stožice, Šmartno, Moste, Udmate, Štepanja vas, aerodrom od kat. občine Slape in vas Rudnik vzdolž Dolenjske ceste do Debelega hriba. Po zadnjem, najširšem predlogu bi torej bodoča Velika Ljubljana segala od Šmarne gore pa do Janč! Danes je ta slika s popolnoma mestnim, na drugi strani pa s popolnoma kmečkim prebivalstvom bistveno različnih interesov kaj čudna in skoraj utopistična.

Pri anketi na banski upravi se je pokazalo, da so okoliški župani v splošnem uvideli potrebo priključitve, vendar so se pa pokazale tudi majhne difference glede posebnih zahtev, ki jih zagovarjajo nekateri župani. Najbolj obširno se je pa razpravljalo, kateri predlog naj se sprejme, namreč ali ožji, širši ali najširši. Zlasti glede enotne zazidave se je uvidela potreba širše inkorporacije, vendar ji nasprotujejo v prvi vrsti zelo komplicirana občinska uprava, neenotno obdavčenje in predvsem tudi bistvena razlika potreb izrazito mestnega in izrazito kmečkega prebivalstva. Ta razlika bi povzročila stalno trenje med zastopniki teh slojev v velikem skupnem mestnem svetu in mu vzela eksploditivnost, elastičnost in sploh zmoglost za uspešno delo, ki je v teh težkih časih življenjskega pomena za prospeh in tudi obstoj teh občin, ki tvorijo središče naše banovine. Zato je anketa prišla do zaključka, da bi bilo najumestnejše predlagati vladi izpremembo zakona o mestnih občinah v tem smislu, da se omogoči kmečkim delom občin izvestna samouprava v okviru velike skupne občine. (brnski sistem).

Izgleda pa, da bi ta sklep zadel na velike težkoče, in je tudi zelo verjetno, da bo inkorporacija uveljavljena v minimalnem obsegu, ki se bo na eni strani izognil tem težkočam, na drugi strani pa vendar dal sedanji ljubljanski občini toliko ozemlja, kolikor ga za svoj razvoj za dogledno dobo res potrebuje.

Meje nove Ljubljane

Po tem minimalnem programu bi prišle pod mestno občino ljubljansko sedanje občine Vič, seveda z Rožno dolino in vsemi naselji, prav tako pa tudi cela občina Moste in občina Šiška do občinske ceste, ki vodi od Kauscheggovega mostu pri Podutiku pod vasjo Peržanj do državne ceste, da bi torej razen nekaterih hiš vse Zapuže ostale pri št. Vidu. Nato gre meja po občinski cesti nad gostilno pri Slepem Janezu čez državno železnico napram meji občine Ježica. Zaradi

lažjega pregleda omenjamo, da bi tovarna »Stora« ostala št. Vidu.

Od občine Ježice bi se Ljubljani priključilo ozemlje do severne meje ljubljanskega občinskega posestva tako, da bi mestni vodovod z gozdom v Klečah pripadel Ljubljani. Dalje bi tekla meja po občinskem potu čez kamniško železniško progo do gostilne pri Urbančku, tako da bi prišle nove kolonije pod mesto, dočim bi ostala gostilna Urbanček Ježici. Od Urbančka teče predlagana meja v vzhodni smeri ob »ježi« na severni strani pokopališča pri Sv. Križu do meje občine Polje.

Od občine Polje pride pod Ljubljano samo aerodrom, od občine Dobrunje pa samo oni del, ki leži na levem bregu Gruberjevega kanala in se imenuje Planir. Štepanja vas z Golovcem bi ostala pri Dobrunjah, a občina Rudnik bi ostala vsa neokrnjena in samostojna. Po predlogu mestne občine ljubljanske naj bi se inkorporiral samo del te občine ob Dolenjski cesti z vasjo Rudnikom vred, da bi šla meja čez Debeli hrib. Ker bi pa v tem primeru ostali del občine ne mogel izhajati kot samostojna občina zaradi premajhne davčne moči in je tudi nemogoča priključitev ostale rudniške občine k občinam Šmarje ali Dobrunje zaradi prevelike oddaljenosti od centra teh občin in je končno vsa ta občina tudi ostro razdeljena na izrazite me-

Za „staro pravdo“

Hrastnik, 13. junija.

Vprašanje, ki je že delj časa v ospredju zanimanja našega ljudstva, je stopilo z nedeljskim gospodarskim zborovanjem v zadnjo odločilno fazo. Vodi se borba za zopetno priključitev Hrastnika k trboveljski občini, kamor je Hrastnik spadal od najstarejših časov. Tradicija, sličnost značaja obeh industrij, s katerih prevladuje delavski stan, ter enake gospodarske, kulturne in socialne potrebe govore zato, da se vzpostavi stanje iz pred. leta 1933. Tega leta je namreč o priključitvi komasacije občine bil odtrgan Hrastnik od trboveljske občine in priključen občini Dol. Tež amputaciji Trbovelj je v letu 1934. sledila nova z odcepitvijo katastralne občine Sv. Marko, ki je bila tudi priključena občini Dol.

Odpor proti taki spremembi, ki ni v interesu prizadetega ljudstva, je bil od vsega početka velik in je dobil vidnega izraza s plebiscitom, ki so ga izvedli že koncem preteklega leta občani Sv. Marka. Vsi volilni upravičenci tega okoliša so se do zadnjega izrekli za vzpostavitev prvotnega stanja. Po tej akciji, ki je bila omejena kot rečeno le na katastrsko občino Sv. Marko, se je osnoval v Hrastniku akcijski odbor, v katerega so vstopili zastopniki vseh prizadetih krajev in naselj. Delo akcijskega odbora, v katerem so zastopniki vseh slojev, stanov in političnih prepričanj, je prenehalo v predvolilni in volilni dobi. Takoj po volitvah pa je začel odbor zopet s svojim delom.

V nedeljo 2. t. m. je akcijski odbor sklical veliko gospodarsko zborovanje. Zborovanja se je udeležilo kakih 1500 zborovalcev. Ob otvoritvi zborovanja je bila odposlana udanostna brzojavka Nj. Vel. kralju Petru II., pozdravni brzojavki pa g. notranjemu ministru in g. banu. Zborovalci so nato sledili z veliko pažnjo referatu predsednika občine g. Malovrha in izrazili enodušno hotenje, da se povrne Hrastnik z Ojstrim in Sv. Markom zopet k Trbovljam. Ob zaključku je bila še sprejeta resolucija o zadevi delovanja sreskega cestnega odbora. To resolucijo je akcijski odbor odposlal gg. ministru za notranje zadeve, banu Dravske banovine in sreskemu narodnemu poslancu.

Po nedeljskem zborovanju je akcijski odbor stopil v stik z upravo trboveljske občine. V prihodnjih dneh naj bi se vršil posvet občinske uprave, oziroma občinskega odbora v Trbovljah skupno z zastopniki akcijskega odbora. Občina Trbovlje bo namreč morala zavzeti svoje stališče in podati izjavo v tej

ščane in na izrazite kmetovalce, je ta predlog moral pasti.

Če bi pa od že itak šibke občine Tomišelj izločili vas Lipe, bi bilo enako usodnega pomena tudi za to občino in zato tudi Lipe po tem načrtu ne bodo priključene Ljubljani.

Kakor je podobno, bo torej obveljal ta minimalni načrt, ki je pač po diktatu potreb in razmer tak, da bo koza cela in volk sit. S tem pa ni rečeno, da bi se ne moglo ničesar več izpremeniti, če bodo izpremenitev spet zahtevale druge potrebe, saj danes živimo hitro in naglo, da tudi zakoni niso za stoletja in zakonodaja sploh nima več prej nedotakljive stalnosti.

Po tem programu ima pa Ljubljana gotovo ro za 50 let dosti prostora, a kmečka okolica s svojimi interesi bo tudi še nadalje živela svoje samostojno življenje.

Kar se pa enotnosti gradbenih predpisov tiče, je deloma enotnost že zasigurana v sedanjem zakonu, v ostalem se bo pa lahko gradbeni zakon še dopolnil, da bi bilo enotno postopanje v gradbenih vprašanjih zasigurano tudi v vseh občinah, ki naj za sedaj še čakajo na oživiljenje Velike Ljubljane.

S tem načrtom dobi mestna občina ljubljanska 18.000 novih občanov — in tudi 11 milijonov dolga. Kot častno izjemo navajamo le Ježico, ki svoji novi materi Ljubljani ne prinese niti dinarja dolga!

Tako po minimalnem inkorporacijskem načrtu dobimo povečano mestno občino ljubljansko s priključitvijo okolice, ki ima že sedaj mestni značaj. Upamo, da taka priključitev prinese novi Ljubljani mirne temelje za nadaljni zdrav napredek in tudi srečo prebivalstvu v mestu in okolici!

pereči zadevi. Hrastničani, Ojstrčani in občani Sv. Marka smo prepričani, da bo trboveljski občinski odbor pristal na zopetno preureditev občine, da bodo meje velike trboveljske občine potekale tam, kjer so že od davna. Mogoče bo prav v kratkem zopet aktualno vprašanje komasacije in preureditve srezov in do takrat bi moralo naše vprašanje biti nujno že rešeno. Zato pričakujemo, da bo občinska uprava v Trbovljah, uvidevajoč važnost tega problema, čimprej izrekla svoje pritrilno mnenje, da izvede akcijski odbor nato še plebiscit.

Po vsem tem smo prepričani, da bosta banska uprava in ministrstvo za notranje zadeve upoštevajoč voljo naroda, popravila ponovno občinske meje, da bodo Hrastnik, Ojstro in Sv. Marko zopet tvorili s Trbovljami eno občino.

Ptui

Vokalni koncert Glasbene Matice. Glasbena Matica v Ptujju je imela v petek, 7. t. m. vokalni koncert v prostorih nemškega društvenega doma. Udeležba ni bila kaj sijajna, izvedba prilično dokaj dobra. Glasovi so še precej neuglašeni, tako da se čuti napornost lahkkih glasov v višjih legah, so pa tudi po barvi zelo različni, vsled česar trpi še precej ubranost. Pevovodja g. Šedlbauer se je pač potrudil, da sestavi spored in da izpili zbor kolikor mogoče dobro, ali pri vednem izmenjavanju glasbenega ensembela mu je zelo težko doseči zaželjene uspehe. Spored je bil precej pester, toda kratek, kar je za občinstvo v današnjih časih najbolj primerno. Zastopani so bili Aljaž, Sattner, dr. Ipavec, Emil Adamič in še drugi harmonizatorji narodne pesni, ali ogreti ni mogla občinstva nobena pesem, ker je stala interpretacija raznih kompozicij, posebno starih, pod vtisom nesigurnosti in v teži slabega nastavka glasov, pač pa je vžgala poslednja točka »Venec narodnih pesmi«, harmonizirana in sestavljena od g. Šedlbauer-Ceněk samega, in sicer tako, da so morali ponoviti zadnji del venca. Ker sama zmoglost učitelja, pa če je še tako velika, ne zadostuje za dobre uspehe, če je material slab, bi svetovali sodelavcem in sodelavcem zboru, da se v bodoče poprimajo za izpopolnitev zboru še z novimi svežimi in dobrimi močmi, ki naj bo glavna naloga za bodoče delovanje.

K motornim dirkam ZSK Hermes (poročilo na strani 6.)

Odmevi

O »nemškem pozdravu« v praksi razpravlja berlinski dopisnik lista »Prager Presse« z dne 6. t. m. V dopisu citamo med drugim: »Tu intam se z nacionalno-socialistične strani slišijo pritožbe, da se vedno ni postal »nemški pozdrav« izključna navada vseh državljanov tretjega Rajha. Od časa do časa celo sama stranka poseže vmes s pozivi na javnost. Vsa ta opozorila pa očitno le malo zaležejo; še vedno je namreč velik Nemec, ki ne morejo razumeti, zakaj naj bi pozdravljali s »Heil Hitler!« — »Heil Hitler!« naj bi bil v nekem smislu pozdrav nacionalno-socialistične skupnosti. Ta pozdrav naj bi bil nekaka koncesija navdolu. Predstavlja eno izmed mnogih gest, lansiranih od nacionalnega socializma, gest, ki so zelo poceni in ki čisto le slepijo glede stanja resničnih socialnih odnosov. V resnici pa novi pozdrav ni prav nič zdemokratiziral vpludnostnih oblik v medsebojnem občevarju rajhovskih Nemcev. Tudi ta pozdrav je postal le konvencionalen izraz za neosebne, bežne odnose. So cele družabne plasti, kamor ta nemški pozdrav sploh še ni prodril. Če ga pa rabijo, potem ga rabijo s pridivki, ki poudarjajo njegovo ravnovesno tendenco. Glede uporabe »nemškega pozdrava« obstoji že cela vrsta državnih predpisov. Neurijci n. pr. se ga poslužujejo samo v občevarju z oblastmi. Prav posebno vlogo pa igra »nemški pozdrav« pred sodiščem, zlasti še pri političnih procesih. Tako n. pr. v Berlinu ne zahtevajo od »političnih zločincev« dviganja roke. Prav tako se po predpisih ne sme zahtevati »nemški pozdrav« od tujcev v nobenem primeru, vendar pa nacionalnim socialistom zelo prija, če se kateri tujec tako daleč spozabi. Zanimivo je tudi, da se vsa pisma ne smejo končati s sicer predpisanim »Heil Hitler!«. Nacionalno-socialistično časopisje obsoja navado, da se končujejo pisma o odpušilih iz službe in odpušilih (!) s tem pozdravom...«

Pod naslovom: »Izven Zeneve ni rešitev« razpravlja v zadnji številki lista »La Tribune des Nations« angleški varuh pečata sir Anthony Eden o angleški zunanji politiki in pravi: »Kakšna naj bo v sedanjih razmerah angleška zunanja politika? Izolacija ima še vedno svoje pristaše v državi; da bi jo utemeljili, postavljajo v antitezo Evropo in britanski imperij. Zahtevajo, naj ne bo naša politika samo evropska, temveč svetovna; ozirala naj bi se na naše posesti v svetu, v svetu, ki se spreminja in razvija. Ta antiteza pa je zmotna, kajti naša politika mora biti vedno v skladu z ženevskim duhom, na katerega smo pristali in smo člani Društva narodov. Prav tako pa so člani tega društva tudi naši domonioni. Nismo sovražniki nobenega naroda in ne čutimo se od nobenega obsovanja. Trmoglava sovraštva angleškemu narodu niso v krvi, on raje pozablja in odpušča, kar se sicer utegne zdeli nerazumljivo našim starim bojnim tovarišem, toda je to tipično za angleški značaj.«

Dr. Ley, voditelj rajhovskega urada za delavsko organizacijo je izdal deset zapovedi za nemškega delavca, od katerih so posebno značilne prva, četrta in deveta. Prva pravi: »Führerja pozdravljamo zjutraj in se mu zahvaljujemo zvečer, da nam je dal življenjsko voljo in novo življenjsko upanje«. Četrta določa, da je borba vsebinska življenja; deveta pa se glasi: »Naj vas urep ne vodi narazen, marveč skupaj.«

O nemških snubitvah na Balkanu piše »Kurjer Poznański«, ki poudarja med drugim: »Pravijo, da želi Göring pregovoriti Bolgarijo k ponovni oborožitvi... Zdi se pa, da Göringova prizadevanja niso rodila željenega uspeha, ker so Bolgari Göringu dali razumeti, da ne bodo nič podvzeli, kar

Zavzeli so tako povsem nasprotno stališče od Madjarov, ki so pripravljene podpirati vsako nemško politiko,

Kultura

IDEJE

(Mišl in domisleki ob 28. številki tednika »Ideje«, ki izhaja v Beogradu.)

Prav za prav bi moral pisati oceno ali vsaj poročilo. Ker pa nisem imel toliko prostega časa, da bi »Ideje« prečital, kakor je za kritično poročilo treba čitati, naj mi bo dovoljeno, povedati danes samo nekaj utisov ob bežnem pregledovanju lista.

»Ideje« so vzbudile pri nas že takoj ob nastanku dokaj pozornosti. Prišle so kot prelom s frazarsko minulostjo in kot afirmacija nove, realno pojmovane bodočnosti. Ko jih človek v naglici prelišta, se filmsko domisli: Nacionalna omladina po letu 1908., vojna, »Književni jug« — in potem: zapik. Namreč: zdi se mi, da je bilo treba dolgih let in mnogih blodenj, preden je novi rod dobil priliko in moč, izpovedati v bistvu vse tisto, o čemer smo mladi nekdanj sanjali: Balkan!

Pred vojno in prva leta vojne je bila ta misel dele »nacionalistično-iredentističnih« prenapetosti, seveda. Tedanji vodilni rod pri nas je bil že preokorel, da bi mogel dojeti te nove »sapice« z juga, ki jih je mladina vsrkavala kakor najslajši opoj. Potem je prišla vojna in mladina je zorela v trpljenje. Čeprav se tla niso bila dovolj zrahljana, so idealisti v Zagrebu začeli izdajati »Književni jug«, mesečnik, ki je združeval Srbe, Hrvate in Slovence. Zal je mo-

V nedeljo in ponedeljek je otvorila agilna motosekcija ZSK Hermesa na svojem dirkališču v Šiški svojo letošnjo sezono. Načelnik sekcije g. Cigler je v pozdravnem otvoritvenem govoru najprej pozdravil zastopnika mestnega načelnika g. Jančigaja, nato pa je govoril o pomenu motorističnega sporta pri nas in o bodočih načrtih nmotosekcije.

Organizacija tekme je bila prav dobra in se je program obeh dni prav hitro razvijal. Dirkalni krog je bil v prav dobrem stanju in se je le temu dejstvu zahvaliti, da pri ostri in drzni vožnji dirkačev razen par padcev ni bilo hujšega.

Nesrečo Mariborčana Sele je treba pač pripisovati nesrečnemu naključju.

V dirkah so bili doseženi ti-le rezultati:

1. Seniorji — sport-motorji do 250 ccm, 7 krogov

Nedelja, dne 9. junija, 1. Cerič 3:36 ena pet., 6 točk; Sela 3:40, 5 točk; 3. Klančnik 3:52, 4 točke; 4. Sevnig S. 3:54, 3 točke; 5. Lapajne 2 točki. — Ponedeljek, dne 10. junija: 1. Cerič 3:16, 6 točk; 2. Sevnig 3:23 štiri pet., 5 točk; 3. Klančnik 4 točke, (padel). — Končno doseženo mesto: 1. Cerič 12 točk; 2. Sevnig 8 točk; 3. Klančnik 4 točke.

2. Juniorji — do 500 ccm brez ozira na tip motorja, 7 krogov:

Nedelja, 9. junija: 1. Sevnig V. 3:09 dve pet., 6 točk; 2. Poljšak 3:15, 5 točk; 3. Prešern 3:20, 4 točke; 4. Sevnig S. 3:22, 3 točke. Ponedeljek, dne 10. junija: 1. Poljšak 3:09, 6 točk; 2. Sevnig 3:15, 5 točk; 3. Prešern 3:21, 4 točke. — Končno doseženo mesto: 1. Poljšak 11 točk; 2. Sevnig 11 točk; 3. Prešern 8 točk.

Seniorji — sport-motorji do 350 ccm, 7 krogov

Nedelja, dne 9. junija: Vožnja I.: 1. Cerič 2:58, 6 točk; Cisar 3:02 dve pet., 5 točk; Kopic 3:05, 4 točke; Jagust 3:10, 3 točke. — Vožnja II.: 1. Cerič 2:59 dve pet., Cisar 3:04 dve pet., 5 točk; Sela 3:11 dve pet., 4 točke. Vožnja III.: Cerič 3:02 dve pet., 6 točk; Kopic 3:08, 5 točk; Sela 3:13 dve pet.; Klančnik 3 točke. — Ponedeljek, dne 10. junija: Vožnja I.: 1. Cerič 2:07 dve pet., 6 točk; Cisar 2:12 ena pet., 5 točk; Kopic 2:25, 4 točke; Jagust 3 točke. — Vožnja II.: 1. Cerič 2:07 tri pet., 6 točk; Kopic 2:12 ena pet., 5 točk; Cisar 2:12 dve pet., 4 točke. Vožnja III.: 1. Cerič 2:07 štiri pet., 6 točk; Cisar 2:10, 5 točk; Sevnig 2:17, 4 točke; Kopic 3 točke. — Končno doseženo mesto: 1. Cerič 36 točk; 2. Cisar 24 točk; 3. Kopic 21 točk.

Seniorji — sport-motorji do 500 ccm 7 krogov

Nedelja, dne 9. junija: Vožnja I.: 1. Babič 2:51 dve pet., 6 točk; 2. Šiška 2:57, 5 točk;

Motorne dirke ŽSK Hermes

3. Skopce 4 točke. — Vožnja II.: 1. Šiška 2:29, 6 točk; 2. Poljšak 2:47, 5 točk; 3. Klančnik 3:02, 4 točke; 4. Babič 3 točke. — Vožnja III.: 1. Šiška 2:23 tri pet., 6 točk; 2. Babič 2:30, 5 točk; 3. Poljšak 2:47, 4 točke; 4. Jagust 3 točke. — Ponedeljek, dne 10. junija: Vožnja I.: 1. Šiška 2:54, 6 točk; 2. Poljšak 3:17 dve pet., 5 točk; 3. Svab 3:22, 4 točke; 4. Babič 3 točke. — Vožnja II.: 1. Šiška 2:03, 6 točk; Babič 2:15, 4 točke; Poljšak 2:12, ena pet., 4 točke. — Vožnja III.: 1. Šiška 2:05, 6 točk; 2. Poljšak 2:21, 5 točk; 3. Babič (padel in dokončal) 4 t. — Končno doseženo mesto: 1. Šiška 35 točk; 2. Poljšak 23 točk; 3. Babič 21 točk.

5. Seniorji turni motorji do in nad 500 ccm, 7 krogov

Nedelja, dne 9. junija: 1. Sevnig Vital 3:13, 6 točk; 2. Prešern Jože 3:15, 5 točk; 3. Klančnik 4:02, 4 točke. — Ponedeljek, dne 10. junija: 1. Sevnig Vital 2:20, 6 točk; 2. Klančnik 2:22 tri pet., 5 točk; 3. Prešern 2:23, 4 točke. — Končno doseženo mesto: 1. Sevnig Vital 12 točk; 2. Prešern 9 točk; 3. Klančnik 9 točk.

9. Juniorji do in nad 500 ccm brez ozira na tip motorja, 7 krogov

Nedelja, dne 9. junija: 1. Poljšak 3:10, 6 točk; 2. Prešern 3:40, 5 točk. — Sela je padel in si zlomil nogo. Edina nesreča. — Ponedeljek, dne 10. junija: 1. Sevnig Vital 2:17, 6 točk; 2. Poljšak 2:17 ena pet., 5 točk; 3. Prešern 2:22, 4 točk; 4. Klančnik 2:25, 3 točke. — Končno doseženo mesto: 1. Poljšak 11 točk; 2. Prešern 9 točk; 3. Sevnig Vital 6 točk.

11. Handicap-dirka vseh motorjev, 7 krogov.

Ponedeljek, dne 10. junija: 1. Cerič 2:55, 2. Šiška 3:02, 3. 309, 4. Sevnig Vital, 5. Jagust, 6. Sevnig Stane.

Publike je bilo posebno prvi dan dirk prav mnogo, tako da lahko upamo, da si bo tudi ta sportna panoga pri nas utrla pot.

Kratke sportne vesti

V tekмах za Davisov pokal je zmagala Češkoslovaška nad Japonsko v Pragi s 4:1, Južna Afrika nad Poljsko v Varšavi s 3:2, Nemčija nad Italijo v Berlinu s 4:1 in Avstralija nad Francijo v Parizu s 3:2.

V letošnjem »Giro d'Italia« je zmagal Bergamaschi v času 133 ur 22 minut 46 sekund. Drugi je bil Martano, 3. Olmo, 4. Guerra in kot prvi inozemec na 5. mestu Francoz Archambaud.

Lahkotletski dvoboj med kombinacijo Oxford-Cambridge in Harvard-Yale (USA) bo 20. julija v White City stadionu v Londonu.

Kmetjsko prosvetno-kulturno delo

Kmetjska mladina na našem severu — vstaja!

Tudi ob naši severni meji se pojavlja zanimanje za gibanje in razvoj pokreta naše kmetjske mladine, ki naj se z vse večjo ljubavjo naveže na svojo grudo, z mladinskim elanom dvigne zavest in ponos na svoj kmetjski stan! Vaška kultura, naj se osamosvoji ter pritegne vso našo kmetjsko mladino, da bo vzljubila vas, da bo svoje sile žrtvovala podvigu svoje srčne in duhovne izobrazbe ter dala vasi oni poudarek, ki ji gre po besedah blagopokojnega kralja Viteza in Mučenika, Zedinitelja Aleksandra I.:

»Vas je vas in brez nje ni ničesar!«

Ta program zasledujejo društva kmetjskih fantov in deklet. Eno prvoustanovljenih takih društev je v severnem mariborskem središnji marješko, katero v lepi vzajemnosti sodeluje s tamošnjo Sokolsko četo, pa tudi z ostalimi društvi v kraju. To marješko dru-

štvo kmetjskih fantov in deklet je letos že priredilo dva poučna kmetijska tečaja, eno razstavo dekliških šiviljskih izdelkov, eno pustno veselico, ima pa skupno s Sokolom tudi redna mesečna poučna in patrijotska predavanja, ki jih po večini vrši učiteljstvo.

To nedeljo 16. t. m. pa društvo priredi tekmo koscev pri gostilničarju Radu Krambergerju. Pred tekmo nastopi deca z deklaracijami, fantje s petjem kmetjske himne »Zeleni prapore in nato z veseloigro »Nebesna na zemlji«. Za tem bo tekmovalna košnja, ki bo tembolj zanimiva, ker nastopijo tudi mali kosci in male grablje! Iz Maribora, glavnega kolodvora, vozi vlak ob pol 2. uri in se vrača ob pol 8. uri zvečer. Domačini in sosedje, pridite pogledat našo zavedno obmejno mladino! Mariborčani, ki pozdravljate ta kmetjsko-mladinski pokret, boste priščno dobro došli med mladini-čuvorji naše jugoslovanske kmetjske grude, ki jim je gesto: V slogi in delu vstajamo!

Sokolstvo

Srebrni jubilej Sokolske župe Novo mesto.

Dasi spada župa Novo mesto po ustanovitvi župe Karlovac, med najmanjše župe našega Saveza, vendar je pokazal letošnji župni zlet, ki je bil za binkoštno praznike, da je župa res delavna. V nedeljo so bile ves dan tekme, ki so pokazale, da je v župi precej dobrega materiala, a da bo treba orodni telovadbi posvetiti več pažnje. Zvečer je bila po mestnih ulicah baklada, povsod toplo pozdravljena. Povorka je krenila pred Narodni dom, kjer je bila nato svečana akademija v nabito polni dvorani, ki jo je otvoril župni pevski zbor s Pasčanim »Sokolskim pozdravom«. Sledili so nastopi ženske dece iz Novega mesta z vajami z ruticami, moške dece iz čete Bela cerkev (9) z vajami s sekiricami (br. Boras), nakar je 10 naraščajnikov iz Novega mesta izvedlo prav dobro, skladno in v lepem kritju Lhotskega »Desetorico«. Članice iz Mokronoga so izredno lepo odvežbale sestavo češke avtorice »Tamburini«, potem pa je ženska deca iz Bele cerkve prav ljubko izvedla Mudrega sestavo »Cergo, moja čerģice«. Prav strumno in skladno so nastopili nato s skladbo »Hej trubaču« člani iz St. Janža, nakar so nastopili novomeški člani s posrečenimi preskoki čez mizo. Župni pevski zbor je najprej zapel Tratarjevo jubilejno koračnico »Sokoli naprej«, nato pa koroški narodni: »Oj ta mlinar« in »Pojdem v Rute«, Ipavčev »Oblaček« in Marinkovičev »Narodni zbor«. Po petju so nastopili člani in članice iz Trebnjega, ki so lepo in skladno odvežbali mariborske župne vaje, l. 1934, nakar so naraščajnice (13) iz Novega mesta dobro izvedle dokaj težko Nikočevo sestavo: »Skupinska vaja« z venci. Potem so nastopili člani iz Novega mesta z vajami na krogih, a za njimi odlično članice s češko sestavo (Matjevičevca) »Svetlo in tema«. Akademijo so zaključili člani iz Novega mesta, ki so prav dobro opravili Mudrega »Marseljezo«.

V ponedeljek dopoldne po prihodu vlakov je odšla iz zletišča velika povorka, ki so v njej bili vsi oddelki s kostanjevsko in novomeško godbo. Prispeli so tudi bratje iz Seniča in Ormolja ter delegacije iz Karlovca in Ljubljane. Savez SKJ je zastopal član uprave in starosta župe Karlovac br. prof. Marko Sabljic, TO župe Karlovac župni načelnik br. Blašković Branko in župo Ljubljana župni prosvetar br. Janez Pohar, ki so korakali skupno z župnim starostom dr. Vasičem na čelu povorke. Na glavnem trgu je bil stik, kjer je Sokolstvo in občinstvo pozdravilo v imenu mestne uprave podžupan br. Pavčič. Nato je govoril župni starosta br. Vasič, ki je v pomembnih besedah pokazal na delo novomeške župe v dobi 25 let, se zahvalil br. podžupanu, in pozdravil delegate Saveza, sosednih žup in društev. Za Savez SKJ in župo Karlovac je v toplih besedah čestital br. prof. Sabljic, ki je še posebej izrek pozdrav I. nam. staroste Saveza brata E. Gangla, in za Sokolsko župo Ljubljana br. Janez Pohar. Z Glavnega trga je krenila povorka v Kandijo in nazaj na zletišče, kjer so bile skušnje za popoldanski nastop. Povorka je bila povsod simpatično in toplo pozdravljena ter mestoma obsuta s cvetjem. Popoldne so pri župni javni telovadbi nastopili vsi oddelki, eni boljše, drugi malo bolj slabo, v celoti pa je bil vtis dovoljen, a za jubilejni župni zlet bi bila morala biti priprava tako s strani ZTO kot s strani društev in četnih načelnikov skrbnejša. Pri nastopu je nastopilo 857 oseb, kar bi bilo za novomeško župo zadovoljivo število. Majše dece je bilo 183, starejše ženske dece 104, starejše moške dece 120, ženskega naraščaja 92, moškega naraščaja 83, starejših članov 32, članov 146 in članice 92. Imponirala je vrsta starejših članov iz Novega mesta, ki so strumno nastopili z vajami iz leta 1910, in nato tudi skupno z ostalimi člani kot posebna kolona z beograjskimi vajami, ki so jih vežbali baš starejši bratje najboljše in v najlepšem kritju.

Svoj jubilej je novomeška župa proslavila dostojno, pa želimo, da gre krepko naprej na podvojeno delo. Zdravo!

Zdaj pa pride nenadoma Miloš Crnjanski. Balkanski človek, srbski literat, in začne izpovedovati s svojim delom — balkansko zavest. In okrog njega se zbirajo ljudje, mladi ljudje, znani in neznani, in gredo za njim.

»Nil novi sub sole!« Spominjam se večera v ljubljanski »Prosveti«. Predaval je Ivan Cankar. Govoril je tako po domače, kakor je vedno govoril on. Brez retorike: misli in občutja, kakor so se porajala brez ozira na c. kr. ojnice. In je rekel: Avstrija je samo rečkan Nemčije. Mi pa pojdemo svojo pot in bomo pustili Avstrijo v njenem dr...

Danes, po dolgih letih in mnogoterem trpljenju, vemo in smo veseli, da to spoznanje ni last posameznika, ampak geslo generacije: »Zavejmo se Balkanu!«

To je mladost, to je bodočnost!

Ker mi danes radi tesnobe časa ni dano, upam, da bom v doglednem času o »Idejah« lahko na tem mestu izpregovoril tudi poročevalsko kritično. Za danes kot na zavesten pojav zdravega hotenja s priporočilom opozarjam nanje. —

Ivan Albrecht.

»Ideje« dobite v Ljubljani v Schwentnerjevi knjigarni in Prešernovi ulici.

Produkcija operne šole drž. konservatorija je nudila pester trodelni spored, na katerem je lahko dokumentirala svojo delavnost, ki jo požrtvovalno neguje, g. Cirila Škerlj-Medvedova. Čuli smo II. dejanje iz

romantične C. M. Webrove opere »Carostrelca« pod vodstvom g. Bogomira Leskovca, v kateri se je uspešno uveljavila že kot znanaka na opernem odru g. Oberwalderjeva. Morda jo sprico njenih zmognosti ni kazalo uvrščevati v to produkcijo. Kreačija njene Anke spada po vsej pravici v predstavo »Carostrelca«. — Agata g. Dolencve je očitovala neko nerazumljivo tremo, ki se je pač mora vsakdo, kdor javno nastopa, čimprej otresti. — O g. Dragu Burgerju po svoji vesti ne morem tako porazno poročati kot je to storil moj tovariš v »Jutru« g. prof. — c. Ležale mu bodo pač vlage newagnerijanskega značaja po timbru njegovega glasu. — O gđc. Stezki sem že zadnjič po produkciji pohvalno pisal. Pa tudi ne spada v Wagnerja.

Tembolj se ji je prilagala Kerubina v lepo uprizorjeni in glasbeno stilno podani Mozartovi »Figarovi svatbi« (I. dej.). Figara je prepričevalno prinesel g. Petrovič, pa tudi vsi ostali (gg. Žagar, Pianekci, Brišnik, gđc. Rudolfova in gđc. Igličeva, ki napreduje od dne do dne in obeta zelo mnogo), so pripomogli, da smo poslušali Mozartovo ljubko muziko z užitkom. Pri klavirju se je kot vselej odlikoval g. dirigent dr. Švara. Obisk prve produkcije operne šole ni bil zadovoljiv. Je pač konec sezone in ljudje gredo po končanem delu raje uživati nekoliko svežega zraka. Pa bi morali že malo potpeti in vsaj na zadnjih produkcijah s svojim posetom dati nastopajočim pogum za nadaljnji studij na trnjevo umetniško pot.

Z. P.

Prepričajte se in poskusite! Priporoča
KRČMAR.

Nafta teče k morju

V času motorizacije je naravno, da išče človeški duh, ali bolje njegov spremljevalec — kapital, vedno nove zaklade pogonskih sredstev, da z njimi — že danes tako razvito motorizacijo — dvigne do neznanega cilja. Z leta v leto raste svetovna produkcija nafte in istočasno se z leta v leto množi število avtomobilov, aeroplanov in drugih prevoznih sredstev, ki jih v moderno gospodarstvo, pa tudi v sodobno vojaško tehniko uvaja — bencinski motor.

Produkcija nafte v letu 1933. je znašala 1977 milijonov ton in se je v letu 1934. dvignila na 20855 milijonov ton. Na mezopotamskih najdiščih se je v tem letu pojavil nov producent »Iraq Petroleum & Co. s 2518 milij. tonami. O tej novi produkciji poročajo »Eiserne Blätter« zanimivosti, ki kažejo vso silo in moč današnje tehnike.

Na bližnjem vzhodu je bilo v začetku tega leta končano gigantsko tehnično delo, ki bo lahko odločilnega pomena za razvoj bodoče mednarodne politike. Ko je bilo leta 1925. po dolgem prerakanju rešeno vprašanje državne pripadnosti mozulkega ozemlja v tem smislu, da se Turčija odpove spornih petrolejskih krajev v korist Iraka, je bilo treba rešiti še vprašanje obratovanja, pri katerem so bili zainteresirani angleški in francoski kapitalisti.

Ustanovljena je bila iraška petrolejska družba, ki je razdelila svoje delnice takole: Po 23 in trideset odstotkov je dobila delnice Anglo-Peru petrolejska družba, skupina Royal-Dutch-Schell, Francoska petrolejska družba, Obratna družba za Bližnji vzhod, ostalih 5 odstotkov pa je dobil zasebnik Gulbenkian.

Da bi se ugodilo angleškim in francoskim zahtevam po obratu, je vznikla genialna misel, da bi se napeljala nafta z dvojno vrsto cevi iz Kirkuka, vzhodno, od Mozula in vzhodno od Bagdada po eni strani na francosko mandatsko ozemlje v Siriji s končno postajo in pristaniščem v Tripolisu ob Sredozemskem morju, po drugi strani pa do pristanišča Hajfe v Palestini na angleškem mandatskem ozemlju.

Tehnične ovire pri graditvi napeljave niso bile majhne, bile pa so uspešno premagane. Po francoski napeljavi je bilo mogoče črpati prvi petrolej že v juliju, pri angleški pa v septembru lanskega leta. Oficijelno so začeli prevažati petrolej meseca januarja letošnjega leta.

Prava gradnja napeljave je trajala samo dve leti. To je velik tehnični uspeh, ki so lahko nanj ponosni vsi udeleženci, zlasti pa vodilni inženjerji. V gradnjo je bilo naloženega okrog tri in pol milijarde dinarjev. Vod pričenja v hrbtu šaba Gurgur severozapadno od Kirkuka. Odtod sta bili položeni dve vzporedni vrsti cevi do Hadithy na desnem bregu Evfrata. Tu se napeljava razcepi. Severni francoski del se nadaljuje skoraj v ravni črti od vzhoda proti zapadu preko obmejnega sirskega mesta Abdu Kemala in preko Palmire in Homē do Tripolisa. Južna vrsta cevi je angleška, se obrača ponekod na južno stran in gre preko iraški Rudbah do severnega Zajordanja in preko reke Jordana do pristanišča v Hajfi. Preko Bazraha pri Perzijskem zalivu je bilo napeljano za gradnjo 8700 vagonov gradbenega materiala. V vsem se je pripeljalo v deželo 123.000 ton cevi. Za vezanje cevi se je porabilo 17.000 vezi, vendar

pa tudi na podlagi teh števil, čeprav so visoke, ne moremo presoditi veličine vsega dela. S številkami se sploh ne da izraziti, kaj se pravi spraviti na določeno mesto velikanske množine stavbnega materiala po divjem vulkanskem ozemlju preko rek, čez katere ne drži noben most.

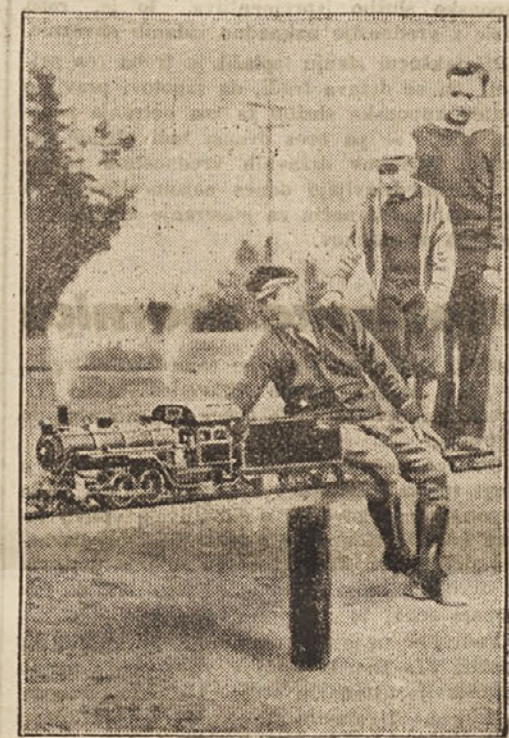
Zlasti je bilo potrebno skrbno organizirati zdravstveno službo. Glavni stan zdravnikov je bil v Hadithi. Odtod se je k vsaki delovni skupini pošiljala pomožna zdravniška kolona. Dobro organizirani zdravstveni službi se je treba zahvaliti, da med 15.000 delavci ni nastal niti en primer kužnih bolezni. Izguba delavstva zaradi smrtnih slučajev je znašala samo 1%.

Najtežji problem pa je bil dovoljna preskrba z vodo. V začetku so vodo dovažali, pozneje pa so navrtali sto in sto artiljskih studecev, čisto v prav znatne globine. V nekaterih odsekih pa je vendar voda znatno ovirala delo, zlasti tam, kjer jo je bilo treba prekoračiti.

Na gradnji so delali delavci in inženjerji iz 16 držav. Dnevno so lahko položili samo poldrugi kilometer cevi. Cevi obdane z azbestom so zakopane meter globoko.

Za varnost napeljave je bilo treba postaviti posebne stražnice in jih med seboj zvezati in v ta namen zgraditi potrebne ceste. Ko brije veter, ki nosi s seboj pesek, jih od časa do časa v puščini popolnoma zagrne.

Slavnostna otvoritev petrolejske napeljave je bila istočasno na pet različnih mestih in v petih različnih državah, po katerih drži petrolej-

Potovanje z najmanjšo železnico.

Pred leti smo imeli na našem velesejmu miniaturno železnico, ki jo je skonstruiral neki dunajski strojevodja. Sedaj pa je norveški inženjer Evgen Stevens zgradil najmanjšo lokomotivo, ki je popoln posnetek modernega stroja. Stroj vleče 1 tona tovora in z lahkoto prevaža te-le tri »potnike«, od katerih je prvi ing. Stevens.

ski vod: Iraka, Sirije, Libanona, Zajordanije in Palestine.

Čeprav je napeljava solidno zgrajena, vendar ne smemo podcenjevati nevarnosti, katerim je izpostavljena zlasti v primeru vojne. Roparski rodovi, niso še pozabili zadnjih vojnih let, ko so še živeli od ropov in napadov. Zdaj jim njih obrt kvarijo močni oddelki, ki stražijo puščavo, potem letala, ki lahko pridejo hitro na pomoč in naposled dogovori, ki so jih sklenile zainteresirane države z namenom, da zagotove mir in red v puščinskih in neobljudenih predelih.

Pritok nafte na francosko in angleško ozemlje v pristaniščih ob Sredozemskem morju je za obe državi zelo važen. Francija sploh nima dovolj svoje lastne nafte in je v tej stvari navezana na dobavo Sovjetskega trusa za nafto. Angliji pa ta napeljava prihrani velik ovinek od Perzijskega zaliva okoli vse Arabije. Zaradi tega je Hajfa pridobila na svojem pomenu in postala veliko pristanišče, ki po svoji obsežnosti spominja na Marsailles.

Važnost obeh pristanišč Tripolisa in Hajfe bi v primeru vojne imela za posledico, da bi neki del vojnega brodogoja francoskega in angleškega bil vezan na ti dve pristanišči, da ju brani.

Huda vročina na Madrasu

V pokrajini Madras na jugu britanske Indije imajo v zadnjih dneh izredno vročino.

Že v prvih dneh vročinskega vala, ki je zajel vso pokrajino, je bilo 24 smrtnih slučajev zaradi vročine. Ljudje so na ulicah in cestah kar cepali po tleh. Rešilni vozovi, ki so permanentno patrolirali po mestih in podeželju, so že prvi dan navozili v bolnišnice veliko število žrtev neznoznosti vročine. Na obširnih kmetijah je poginilo ogromno število goveje in druge živine, ker so vse reke, dotoki in studenci že po par dneh popolnoma usahnil. Nikjer ni bilo mogoče stakniti vsaj malo vode. Tako na deželi, kakor tudi v mestih ni dobili ene same zelene bilke.

Samorodni požari so na dnevnem redu. Vsako gašenje je zaradi pomanjkanja vode čisto nemogoče. V Ellori je na ta način povsem pogorelo 280 hiš in gospodarskih poslopij.

Med domačim prebivalstvom se pojavljajo slučajni blaznosti, ki so tudi v neposredni zvezi z neznoznostjo vročine. Posebno tragičen slučaj se je pripetil v bližini Ellore. Pri družini farmarskega naseljenca je bil nameščen za hlapca domačin. Mladi boy je bil z družino tako povezan, da se je počutil med farmarjevo deco kot pravi družinski član. Mladeniča pa je nenadoma napadla besnost in to ravno v trenutku, ko se je igral z otroci na vrhu. V blaznosti je mladi boy prerezal vratove obema otrokoma z britvijo, ki mu jo je farmer pred kratkim daroval. Še preden je bilo njegovo krvavo dejanje odkrito, je zbežal v džunglo, kjer je nesrečnej našel smrt.

Že zopet potres na Formosi

V soboto zvečer je otok Formosa zopet treščel strahotni potres. Po sedanjih poročilih je potres razdelal številne naselbine v provinci Doichu. V vasi Sarakuhov je porušeno šolsko poslopje in nad 30 stanovanjskih hiš. V celoti pa je potres demoliral nad 600 hiš. Pri tem je bilo mnogo ljudi usmrčenih in ranjenih. Ta potres je že peti v teku osmih dni.

Belgijska mala princeza kot — prince. Originalna slika male princeze Jožefine-Charlotte, hčerke belgijske kraljevske dvojice v moški družabni obliki ob priliki neke prireditve.

Angleška topničarka v boju s kitajskimi pirati

V bližini Hongkonga se je v noči od ponedeljka na torek odigral pravcati boj med angleško topničarko »Cicala« in celo vrsto kitajskih piratskih brodov, ki so kar na debelo izvrševali napade na kitajske džunke. Angleška topničarka je presenetila pirate pri enem takem napadu in jih pozvala, da se ustavijo. Morski roparji se niso ozirali na stop-signale, zato je topničarka otvorila ogenj na brodovje piratov. Cela vrsta čolnov se je potopila in številni pirati so bili ujeti. Banditi so bili izročeni posebnemu sodstvu, ki jim bo sodilo z vso strogoostjo.

Kavina mešanica

„Aromatis“

je višek užitka, izbornega okusa in zdrava hrana. Zahtevajte po trgovinah ali naročite pri

„COMMERCE“, LJUBLJANA

Emil Vachek:

Kri ne kliče po maščevanju...

Med tem je podedovala šah hčerka predsednika Johanna Georga Winterja. Dotlej je bila v zakonu vsa srečna; bila je zadovoljna mati dveh otrok. Nenadno pa je opazila, da jo soprog vara. To jo je tako potrla, da je postala vsa otožna ter si vzel življenje. In tako je šlo dalje. Ko je bil ta šah v štirinajstem letu ponujen Časlavskemu v nakup, je bil okrog njega spleten že cel venec groznih povesti. Navzlic temu ga je kupil, deloma, ker je bil res prekrasen, deloma, ker je preziral praznovornost. Čez teden dni bi bil moral njegov triindvajsetletni sin Ludovik odpotovati v Anglijo študirat. Potovanje in vse drugo je bilo že trdno dogovorjeno. Zadnji dan pred odhodom je dobil vročico, iz katere se je razvilo vnetje prsne mrene. Bilo je v nedeljo, ob petih popoldne, ko je zdravnik to ugotovil. V sobi je bilo odprto okno. Nenadno se začuje od zunaj hrum. Časlavský si je mislil, da bi bilo boljše okno zapreti, čeprav je bilo neznožno soparno. Ko je zapiral okno, je videl, da teče nekdo po ulici in kriči: »Prestolonaslednika so umorili v Sarajevu.«

Bolezen in rekonvalescenca sta trajali pet tednov. Ko je Ludovik ozdravel, ni mogel več odpotovati v Anglijo in je moral nastopiti vojaško službo. Če bi bil takrat v Angliji, bi se bil izognil vojni. Ludovik je bil strasten šahist in je prosil očeta, da bi smel vzeti šah s seboj. Gospod Časlavský je bil že omajan v svoji skepsi glede vraga, toda mislil si je, da so vse to le naključja, in ni branil sinu. Ludovik je odšel k polku in bi bil moral biti prideljen v šolo za rezervne častnike. Nepričakovano pa so ga, ne da bi se bilo vedelo, zakaj, uvrstili v pohodovo stotnijo, ki je

šla na vojno. Proti koncu maja leta petnajstega je prejel Časlavský uradno sporočilo, da je njegov sin umrl. V rubriki »okolnosti smrti« je bilo zapisano »Samomor«. Naj se je še tako trudil, da bi dobil natančnejših poročil o sinovem samomoru, mu to ni uspelo vse do konca vojne. In zdaj mu to uspe seveda še mnogo manj.

Slednjič se je odločil in odprl šah. Da, bil je tisti. Figurice so bile res posebnega tipa. Morda so bile mavrske ali tatarske. Stolpi so imeli obliko minareta, kralj z rdečim napisom v neki orientalski abecedi, je imel visok zelen turban, dama je bila v širokih turških hlačah in jahači so držali v pesteh gole saracenke. Nekaj časa jih je molče ogledoval, potem je skrinjico spet zaprl. Človek je lahko pozitivist in vendar mora pripustiti, da so pojavi, ki omajajo njegovo solidno, zanesljivo vero. Zakaj je prišel ta izgubljeni in davno preboljeni, da, popolnoma pozabljeni šah — ker se je nad njim razprostirala mnogo večja izguba — spet v njegove roke? Časlavský je vedel, da je moralo biti nekaj, ali pa nekdo, kar je pognalo njegovega sina v samomor. Ali je bila to tista skoraj abstraktna stvar »vojna«? Ali pa je bilo nekaj bolj določenega? Naj je bilo karkoli, sovražil je to kruto, sirovo. Če bi bil to živ človek, bi bil mirno vzel nož in bi ga začel za živa rezati. Zaradi reakcije tega udarca je izgubil ne le edinega sina, temveč tudi smisel za lastno življenje.

»Kaj ko bi...« je pomislil. Menda se niti ob preseljevanju narodov ni človeštvo tako premešalo kakor v vojni. Toda kaj, ko bi... Ta šah je bil morda mrtve mu ukraden ter je potoval iz roke v roko, dokler se ni vrnil slučajno spet tja, odkoder je izšel. Brez dvoma je bil izroččen računskemu častniku, da bi ga poslal ostalim. Častnik ga je ukradel in upajmo, da je bil za to brez odlašanja kaznovan po dobrih pravilih te igre. Njegov naslednjik ga je morda prodal kakemu poljskemu židu. Sploh, bogve kako je potoval, morda z bojišča na bojišče, iz kraja v kraj, iz dežele v de-

želo. Toda kaj, bo bi bilo vendar mogoče prestreči poslednji členek verige ter iti po njem nazaj vse do tistega dne, o katerem nesrečni oče nikakor ni mogel izvedeti nič natančnejšega?

Toda navzlic temu, da je bil nestrpen, je šel Časlavský k Antonelliju šele proti večeru. Kolikor je mogel, je ravnal zmerom premissljeno ter skrival nagibe, ki so ga k tomu vedli. Zelo mu je bilo prijetno, ako so se vsa njegova dejanja zdela hladna, kolikor mogoče tajna. Antonelli je delal v kabinetu z zastori iz rumenega indatrena. Skočil je s stola s svojo quasilaško živahnostjo, ko ga je videl prihajati. »Ah, vedel sem, da vam bo ta šah ugajal in da ga kupite,« je rekel tako ljubeznivo, kakor da kadi z dišečo smolo. »Takšen dober, fin poznavalec starin!«

»Niti na misel mi ne prihaja, da bi ga kupil,« je hladno rekel Časlavský. »Kdo bi kupoval isto stvar dvakrat.« Antonelli ga je začudeno pogledal. »Vi seveda tega ne morete vedeti, toda tale šah je moj. Kupil sem ga tik pred vojno in moj sin ga je vzel s seboj na bojišče. Nekdo mu ga je ukradel. In zdaj je prišel k vam. Ali ste že plačali kupno ceno?« Antonelli je ves prestrašen potrdil: »Dal sem zanj petsto kron.« — »Upajmo, da najdemo človeka, ki vam ga je prodal,« je rekel Časlavský, »in da dobite svoj denar. Kdo je bil to?«

Antonelli je zmignil z rameni: »Kdo je to bil! Bil je neki človek. Neki mož. Morda petdesetleten. Morda stoleten. Visoke, mršave postave, kakor oskuben. Govoril je nemški. Mi vendar ne zahtevamo krstnega lista.«

Časlavský je potrdil: »Sicer pa tu ne gre za denarno plat tega primera,« je rekel. »Menda vidite, da bi se s tem človekom rad pogovoril.« Antonelli si je gladil svojo lepo, kakor ogel črno brado. »Včasih prihajajo iznova,« je rekel. »Če jim pošteno plačam. Ali pa...« Časlavský je dokončal zanj: »Ali pa tatovi.« Antonelli je, nekoliko nerad, pritrtil: »Gotovo, med nama.«